

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR

Petr Syrovátka

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Petr Syrovátka

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Sez. Ústí - Tábor

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Vývoj vysokého školství po roce 1989
4. Zákon o vysokých školách dle právní úpravy de lege lata
5. Rozbor aktuálních právních problémů vysokoškolského vzdělání
6. Úvahy de lege ferenda v oblasti vysokoškolského vzdělání
7. Závěr
8. Seznam použitých zdrojů
9. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

- ústavní zák. č. 1/1992 Sb., Ústava ČR
- usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR
- zák. č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
- zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, platný od 1.1.2010
- zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském
- BOLDIŠ, Petr. Bibliografické citace dokumentu podle CSN ISO 690 a CSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla. Verze 3.3. Dostupný z WWW: <<http://nf.vse.cz/download/aktuality/2007/citace1-1.pdf>>
- Projekt Odhalování plagiátů v závěrečných pracích. Dostupný z WWW: <http://theses.cz/th_dok/popis1.pl>
- TULÁČEK, Jan. Porušení autorského práva a plagiát. BULLETIN ADVOKACIE, roč. 2004, č. 11-12, ISSN 1210-6348
- VAVŘÍKOVÁ, Lucie. CrossCheck - nová služba v boji proti plagiátorství. Ikaros, 2007, roč. 11, č. 9, ISSN 1212-5075
- Vysokoškolské kvalifikační práce. Dostupný z WWW: <<http://theses.cz/>>
- aktuální články k danému tématu

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Viktor Jansa, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 3. 2. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2011

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval **JUDr. Viktoru Jansovi, CSc.**, za poskytnuté konzultace a odborné vedení při zpracování mé diplomové práce s názvem Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR.

Souhrn

Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR

Cílem diplomové práce je zhodnocení vývoje v oblasti vysokoškolského vzdělávání po roce 1989 do současnosti se zaměřením na vývoj zákona o vysokých školách, který ovlivňuje vývoj v počtu vysokých škol a studentů a samotnou činnost vysokých škol.

V teoretické části je čerpáno z právních předpisů regulujících vysokoškolské vzdělávání. Je zde zhodnocen dosavadní vývoj v regulačních prvcích v oblasti vysokého školství se zaměřením na zřizování a rušení vysokých škol, podmínky potřebné pro akreditaci studijních programů a samotná činnost Akreditační komise. Dalším prvkem regulujících činnost vysokých škol jsou podmínky pro habilitační řízení docentů a řízení ke jmenování profesorů.

V praktické části je analýza vývoje aktuálních problémů, které se v poslední době objevují na vysokých školách. Jedná se především o plagiátorství, omezení pracovních úvazků docentů a profesorů, podvody u zkoušek, problémy při zveřejňování závěrečných prací a možnosti odebrání titulů.

V závěru práce jsou úvahy o možném dalším vývoji v oblasti vysokého školství, který by spočíval v zavedení školního či zrušení akademických titulů.

Klíčová slova:

Akreditace studijních programů, Akreditační komise, registr docentů a profesorů, odebrání akademického titulu, zrušení akademických titulů

Summary

Legal regulation of university education in the Czech Republic

The aim of the thesis is to evaluate development in the field of university education after 1989 to the present, focusing on the development of the University Education Act, which influences the development of the number of universities and students and activities of universities themselves.

The theoretical part is drawn from the laws governing university education. There are reviewed recent developments in regulatory elements in university education with a focus on establishing and interference universities, the conditions required for the accreditation of degree programs and the actual activities of the Accreditation Commission. Another regulatory element there are conditions of habilitation of associate professors and procedures for the appointment of professors.

In the practical part there is an analysis of the development of the current issues that have recently appeared at universities. This is essentially a plagiarism, limiting working hours of associate professors, cheating in exams, problems in publishing theses and the possibility of removing academic titles.

In conclusion of this thesis, there are the reflections about possible further development in university education which would consist in the introduction of tuition fees and abolition of academic titles.

Keywords:

Accreditation of study programs, the Accreditation Commission, Register of associate professors and professors, removing an academic title, cancellation of academic titles

1 ÚVOD	10
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	12
3 VÝVOJ VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ PO ROCE 1989	14
3.1 Vývoj v počtu vysokých škol po roce 1989	14
3.2 Vývoj v počtu studentů vysokých škol po roce 1989	18
3.3 Výdaje na veřejné vysoké školy z rozpočtu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	19
4 ZÁKON O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH DLE PRÁVNÍ ÚPRAVY DE LEGE LATA	21
4.1 Zřízení a zrušení vysoké školy	21
4.1.1 Zřízení a zrušení veřejné vysoké školy	22
4.1.2 Zřízení a zrušení soukromé vysoké školy	22
4.2 Rozpočet vysoké školy	24
4.2.1 Rozpočet veřejné vysoké školy	25
4.2.2 Rozpočet soukromé vysoké školy	26
4.3 Akreditace studijního programu na vysoké škole	26
4.3.1 Podání žádosti o akreditaci studijního programu	27
4.3.2 Obsah žádosti o akreditaci studijního programu	27
4.3.3 Řízení o akreditaci studijního programu	27
4.3.4 Garance kvality studijního programu	33
4.4 Akreditační komise	34
4.4.1 Počet členů Akreditační komise	35
4.4.2 Funkční období členů Akreditační komise a požadavky na člena	35
4.4.3 Statut Akreditační komise	38
4.4.4 Hodnocení činnosti vysokých škol	39
4.4.5 Výroční zpráva Akreditační komise 2010	40
4.4.6 Hodnocení Akreditační komise na Českou zemědělskou univerzitu v Praze	43
4.5 Docenti na vysokých školách	43
4.5.1 Habilitační řízení	44
4.5.2 Počet jmenování docentů na České zemědělské univerzitě v Praze	46
4.6 Profesori na vysokých školách	47
4.6.1 Podmínky k řízení ke jmenování profesorem	47
4.6.2 Počet jmenování profesorů na České zemědělské univerzitě v Praze	49

4.7 Působnost ministerstva	50
5 ROZBOR AKTUÁLNÍCH PRÁVNÍCH PROBLÉMŮ VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	52
5.1 Porušování autorského práva	52
5.1.1 Plagiátorství a plagiát	53
5.1.2 Formy plagiátorství	54
5.1.3 Software pro odhalování plagiátů	56
5.2 Registr docentů a profesorů	57
5.3 Účast studenta na zkoušce	61
5.4 Zveřejňování závěrečných prací	64
5.5 Odebrání titulu	65
6 ÚVAHY DE LEGE FERENDA V OBLASTI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	70
6.1 Školné	70
6.2 Zrušení akademických titulů	73
7 ZÁVĚR	76
8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	78
9 PŘÍLOHY	86

1 ÚVOD

V listopadu roku 1989 došlo v tehdejším Československu k mnoha změnám. Došlo k politickým, ale i ekonomickým změnám, přičemž byla například zrušena vedoucí úloha Komunistické strany Československa, nastala změna přechodu z plánovaného hospodářství k tržnímu hospodářství. Tyto změny měly za následek i změnu chování občanů státu. V době před rokem 1989 bylo určitým pravidlem, možná se může říci i povinností, že stát se musí postarat o své občany. Lidem stanovil povinnost pracovat a stát jim tuto práci zabezpečoval. Byly stanoveny určité kvóty, kde a kolik pracovníků bude pracovat, jaké je třeba k této práci vzdělání. Docházelo však i takovým případům, že vysokoškolsky vzdělaný odborník nemohl z určitých důvodů vykonávat svou profesi a jeho práci pro změnu vykonával pracovník bez vzdělání. Jednalo se o dobu, kdy byly některé profese zvýhodňovány před druhými. To mělo za následek, že dělník v důlním průmyslu měl vyšší finanční ohodnocení než vysokoškolsky vzdělaný odborník, který však pracoval v odvětví, které nebylo státem preferované. Tento nepoměr ve finančním ohodnocení měl za následek, že většina mladých studentů po ukončení střední školy nastupovala do zaměstnání a jen malá část šla studovat vysokou školu.

Po roce 1989 však došlo v Československu u občanů ke změně v myšlení. K tomuto však nedošlo jen tak samovolně. Bylo to do jisté míry zapříčiněno právě probíhající změnou v celé společnosti. Tím, že došlo k restrukturalizaci průmyslu a některé podniky byly zcela zrušeny, jiné prošly transformací a byly nuceni část svých pracovníků propustit. To, že se najednou někteří občané dostali do situace, že byli bez práce, a stát již neuplatňoval do té doby platné povinnosti, že „podniky zabezpečují nábor potřebného počtu pracovníků, aby všem občanům bylo zabezpečeno právo na práci a podniky nesmějí bez vážným důvodů odmítnout sjednání pracovního poměru s pracovníky.“¹ Kdo v době před rokem 1989 nepracoval, ačkoliv tuto povinnost měl a nemohl prokázat z jakých prostředků žije (např. dědictví) vystavoval se i odpovědnosti trestněprávní. Po zrušení této povinnosti a přijetím nového zákona o zaměstnanosti² došlo k situaci, kdy stát pouze zabezpečoval zprostředkování zaměstnání a rekvalifikace včetně hmotného zabezpečení v případě ztráty

¹ zákon č. 70/1958 Sb., o úkolech podniků a národních výborů na úseku péče o pracovní síly.

² zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

zaměstnání. Tyto zásadní změny v sociálních jistotách mělo za následek, že si občané začali uvědomovat své nově nabyté svobody jako je svoboda projevu, cestování, ale i zodpovědnost sám za sebe. Jednou z mnoho zodpovědností za svůj život bylo i vzdělání, které začalo být považováno jako investice, která se člověku v životě několikrát vrátí. S vyšším vzděláním roste uplatnění na trhu práce, vyšší finanční ohodnocení spojené s vyšším životním standardem.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem diplomové práce Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR je zhodnocení vývoje vysokoškolského vzdělávání v České republice po roce 1989 do současnosti, přičemž je porovnán vývoj počtu vysokých škol a studentů v daném období. Práce se dále zabývá vývojem současného zákona o vysokých školách v platném znění se zaměřením na aktuální právní problémy v oblasti vysokého školství a možné změny do budoucna.

V práci se vychází ze zákona číslo 39/1980 Sb., o vysokých školách, zákona číslo 172/1990 Sb., o vysokých školách, zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění číslo 7/1966 Sb., o Vysoké škole politické ústředního výboru Komunistické strany Československa a zákona číslo 111/1998 Sb., o vysokých školách, přičemž tyto zákony upravovaly a poslední uvedený upravuje činnost a fungování vysokých škol v České republice. Zákon o vysokých školách taxativně vymezuje kdy může dojít ke zřízení vysoké školy, jaká má být organizační struktura vysoké školy, přijímací řízení studentů do akreditovaných studijních programů, přes proces akreditace studijních programů až po zrušení vysoké školy. Jedná se o základní právní dokument, který významným způsobem ovlivňuje dění v oblasti vysokoškolského vzdělání a tím i reguluje činnost v této oblasti. Regulace vysokoškolského vzdělání vycházející ze zákona o vysokých školách je rovněž v souladu s ústavním zákonem č. 1/1992 Sb., Ústava České republiky a usnesením předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Dalším dokumentem ovlivňující v budoucnu vysokoškolské vzdělávání je tzv. Bílá kniha terciárního vzdělávání, kterou vláda vzala na vědomí na základě Usnesení vlády České republiky č. 111 z 26. ledna 2009. Jedná se o dokument, který je ucelenou koncepcí reformy vysokých škol a v budoucnu může zásadním způsobem ovlivňovat přípravu nového zákona o vysokých školách, který se připravuje.

Při zpracování diplomové práce jsem využíval metodu popisu s metodou historickou a to zejména při vývoji počtu studentů a počtu vysokých škol. V dalších částech práce je využívána metoda analýzy a komparace, kde je hodnocen současný stav se stavem, který

byl a nebo bude. V práci je využíváno především právních předpisů České republiky, ministerstev a orgánů, které svojí činností ovlivňují dění v oblasti vysokého školství, jelikož k dané problematice není dostatek relevantních monografií. Pokud už takové jsou, jedná se o tituly, které dobou svého vydání neodpovídají současnému právnímu stavu např. Nedorost Libor a kol. Právní úprava vysokého školství, Praha, Eurolex Bohemia, 2003. Všechny použité zdroje vztahující se k dané problematice jsou řádně uváděny a citovány s příslušnými odkazy.

3 VÝVOJ VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ PO ROCE 1989

Jak již bylo zmíněno, v roce 1989 proběhly v naší zemi poměrně rozsáhlé změny, které zasáhly i vysoké školy a vysokoškolské vzdělání obecně. Na samotné změny měli nemalou měrou vliv sami studenti vysokých škol, kteří se právě v listopadu 1989 rozhodli v ulicích demonstrovat proti stávajícímu politickému systému. Došlo k obnovení akademické svobody, která v té době na vysokých školách tak jak ji známe dnes neexistovala, neboť „vysoké školy pod vedením Komunistické strany Československa v celé své činnosti spojovaly vědu, výchovu a vzdělávání do jednoho celku, vycházejícího přitom z marxismu-leninismu.“³ Akademická práva a svobody byly vysokým školám přiznány až přijetím nového zákona o vysokých školách⁴, který členům akademické obce mimo jiné zaručoval svobodu vědeckého bádání, volit své akademické samosprávné orgány a při konání svých akademických obřadů používat akademické insignie. Rovněž zaručoval nedotknutelnost akademické půdy vysokých škol a zakazoval vytváření organizací politických stran a hnutí, čímž chtěla zákonodárná moc posílit nezávislost vysokých škol vůči státu a politické reprezentaci. Vstup na akademickou půdu vysokých škol, jiným než oprávněným osobám, byl možný pouze v případě ohrožení života, zdraví a majetku. Při důvodném podezření ze spáchání trestného činu, povoloval vstup orgánů činných v trestním řízení rektor nebo jím pověřený prorektor.

3.1 Vývoj v počtu vysokých škol po roce 1989

V akademickém roce 1989/90 bylo na území bývalé České socialistické republiky bez vysokých škol na území Slovenska, celkem 23 vysokých škol s celkovým počtem studentů včetně doktorského studia 113 417, jak vyplývá z tabulky č. 1 celkový počet vysokých škol v roce 1989/1990 v České republice.

Tím, že doposud státní vysoké školy byly přetvořeny na veřejné vysoké školy, kterým byla navracena i jejich nezávislost, a to jak vědecká tak ekonomická, se musely školy umět vypořádat s řadou problémů. Musely se začít starat a rozhodovat o svém majetku, aby dokázaly uspokojit jak své zájmy, tak zájmy společnosti. Jedním z mnoha problémů byl

³ zákon č. 39/1980 Sb., o vysokých školách.

⁴ zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

prudký nárůst studentů a s tím spojené investice do rozšíření prostor pro výuku. Řada škol se potýkala a i dnes potýká s neodpovídajícím finančním zajištěním, aby se mohly rozvíjet

Tabulka č. 1: Celkový počet vysokých škol v roce 1989/1990 v České republice

Akadem. rok	Počet VŠ	Počet fakult	Počet studentů v.č. doktorského studia	Se státním občanstvím českým	Se státním občanstvím cizím
1989/1990	23	69	113417	110021	3396

Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu – Vysoké školy v České republice, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/1208.xls>.

a rozšiřovat svou působnost podle svých představ. Z tabulky č. 2 Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel starších 15 let podle výsledků sčítání lidu v roce 1991 a 2001 je patrné, že během 10 let od roku 1991 do roku 2001 se zvýšil počet obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním z původních 582 849 osob na 762 459 osob. Celkový nárůst osob s vysokoškolským vzděláním vzrostl o 179 610 osob.

Tabulka č. 2: Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel starších 15 let podle výsledků sčítání lidu v roce 1991 a 2001

Rok	Počet osob	Základní vzdělání	Střední odborné	Úplné střední všeobecné	Úplné střední odborné	Vysokoškolské
1991	8137779	2696065	2878645	342506	1515339	582849
2001	8575198	1975109	3255400	430982	1892049	762459

Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu – Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel starších 15 let podle výsledků sčítání lidu v roce 1950 - 2001, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/24003E05F1/\\$File/4032080116.xls](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/24003E05F1/$File/4032080116.xls)>.

Přijetím nového zákona o vysokých školách⁵ v roce 1990 došlo k několika změnám v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Byl zrušen veškerý vliv politické moci na chod vysokých škol, kdy např. rektor vysoké školy již nezodpovídal „za politicko-výchovnou

⁵ zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

práci“⁶, nebo způsob podávání přihlášek na vysokou školu. Tu podával uchazeč o studium na vysoké škole prostřednictvím „střední školy, na které studuje, nebo u organizace, k níž je v pracovním, členském, služebním poměru nebo v jiném pracovně právním vztahu; v ostatních případech z místního národního výboru v místě trvalého bydliště.“⁷ Změnou v podávání přihlášek na vysokou školu bylo posíleno právo uchazeče, neboť podle nových podmínek má „právo studovat na vysoké škole ve zvoleném studijním oboru,“⁸ jestliže splňuje požadavky dané zákonem (např. dosažené předchozí vzdělání). Nebylo již uplatňováno tzv. kádrování uchazečů, kdy po podání přihlášky musely „střední školy, organizace nebo národní výbory postupovat přihlášky s osobní charakteristikou uchazeče.“⁹

Vzhledem ke skutečnosti, že již vysoké školy nebyly svázané s politickou mocí, došlo ke zrušení Vysoké školy politické ústředního výboru Komunistické strany Československa, „jejíž absolventi měli postavení absolventů ostatních vysokých škol,“¹⁰ která byla řízena ústředním výborem Komunistické strany Československa. Druhou zrušenou vysokou školou byla Vysoká škola Sboru národní bezpečnosti¹¹, která byla též součástí vysokoškolského systému s určitými odlišnostmi, které byly však dané specifickým posláním této školy.¹²

V roce 1998 došlo v České republice k přijetí nového zákona o vysokých školách,¹³ který již vycházel z kritérií Boloňského procesu. Jedná se o dlouhodobou vizi v oblasti vysokoškolského vzdělávání v evropském prostoru, kterou formulovala skupina rektorů významných univerzit v roce 1988 na Boloňské univerzitě. Z tohoto setkání vznikl a poté byl i vyhlášen dokument Magna Charta Universitatum. „Magna Charta Universitatum je dokument, který je formulován do 11 odstavců: 3 premis, 4 zásad a 4 prostředků uskutečnění cílů.

⁶ § 23 odst. 2, písm. d) zákon č. 39/1980 Sb., o vysokých školách.

⁷ § 36 odst. 2 zákon č. 39/1980 Sb., o vysokých školách.

⁸ § 18 odst. 1 zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

⁹ § 36 odst. 2 zákon č. 39/1980 Sb., o vysokých školách.

¹⁰ § 1 odst. 1 zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 7/1966 Sb., o Vysoké škole politické ústředního výboru Komunistické strany Československa.

¹¹ zákon č. 181/1990 Sb., o zrušení Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti.

¹² zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 107/1973 Sb., o Vysoké škole Sboru národní bezpečnosti.

¹³ zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Premisy:

- Budoucnost závisí na kulturním, vědeckém a technickém rozvoji,
- Permanentní vzdělávání (tj. vysokoškolské vzdělávání a celoživotní vzdělávání) je nezbytné,
- Vzdělávání i vědecký výzkum respektují rovnováhu přírodního prostředí a života.

Zásady:

- Univerzity jsou autonomní, kritickým způsobem produkují a předávají kulturu prostřednictvím vědeckého bádání a výuky,
- Univerzity sledují potřeby a požadavky společnosti a podílejí se na rozvoji vědeckých poznatků,
- Svoboda bádání a výuky je základním principem univerzitního života,
- Vzájemné poznání mezi různými kulturami je nutným předpokladem vzdělávací a vědecké činnosti.

Prostředky:

- Mobilita profesorů,
- Mobilita studentů,
- Vzájemné uznávání statutu, titulů, zkoušek (při zachování národních diplomů),
- Přiznávání stipendií.

Tento stručný, ale zásadní dokument byl intelektuální veřejností přijat jako dlouhodobá vize, která by měla vést ke kvalitativním změnám v evropském školství. Přesto uplynulo ještě deset let, než se události daly do pohybu.¹⁴

Na vysokých školách byly zavedeny tři typy studijních programů a to bakalářský, magisterský a doktorský. Rovněž byl nově zaveden status vysoké školy, které se nově

¹⁴ Internetové stránky Českého statistického úřadu – Vysoké školy od roku 1989 - 2000, 2000. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/FF00213EB6/\\$File/w-3314a6.doc](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/FF00213EB6/$File/w-3314a6.doc)>.

začaly dělit na vysoké školy veřejné, soukromé a státní. Státní vysoké školy jsou vojenské nebo policejní. Se vznikem soukromých vysokých škol došlo v České republice k prudkému nárůstu počtu vysokých škol. V tabulce č. 3 Vývoj v počtu vysokých škol v České republice v období od akademického roku 1989/90 do 2008/09 je patrný skokový nárůst vznikajících soukromých škol. Zatímco od roku 1989 do roku 2008 vznikly celkem 3 veřejné vysoké školy, ve stejném období vzniklo celkem 45 soukromých vysokých škol. Je však nutné podotknout, že soukromé vysoké školy mohly podle zákona o vysokých školách vznikat až od roku 1998. První soukromé vysoké školy podle tohoto zákona však vznikly v akademickém roce 2000/01. Rozdíly v celkovém počtu vysokých škol a počtu veřejných a soukromých vysokých škol je dán tím, že zbytek vysokých škol, které nejsou v tabulce zahrnuty jsou státní vysoké školy.

Tabulka č. 3: Vývoj v počtu vysokých škol v České republice v období od akadem. roku 1989/90 do 2008/09

Akadem. rok	Celkový počet VŠ	Veřejné VŠ	Soukromé VŠ
1989/90	23	23	0
2000/01	36	24	8
2004/05	63	25	36
2008/09	73	26	45

Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu – Přehled vysokých škol od roku 1989 do 2009, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/1208.xls>.

3.2 Vývoj v počtu studentů vysokých škol po roce 1989

Jak již bylo sděleno v kapitole 3.1, po roce 1989 došlo v České republice k prudkému nárůstu počtu studentů vysokých škol. Tento trend lze přičíst celkovému zájmu občanů o studium na vysoké škole a s tím, spojeným nárůstem vznikajících soukromých škol. Ačkoliv počet soukromých vysokých škol mnohonásobně převyšuje počet veřejných vysokých škol, nejsou tyto školy v současné době schopny pojmout vzrůstající počet studentů. Většinou se jedná o malé školy, které nedisponují takovým zázemím jako velké veřejné vysoké školy. Obecně lze říci, že i přes skutečnost, že v České republice v současné době působí celkem 26 veřejných vysokých škol, dokázaly tyto školy v období od akademického roku 1989/90 do 2008/09 zvýšit počet svých studentů o 205 543 osob, kdežto 45 soukromých vysokých škol přijalo celkově 50 659 studentů, jak vyplývá

z tabulky č. 4 Vývoj v počtu studentů vysokých škol v České republice v období od akademického roku 1989/90 do 2008/09.

Tabulka č. 4: Vývoj v počtu studentů vysokých škol v České republice v období od akadem. roku 1989/90 do 2008/09

Akadem. rok	Celkový počet všech studentů, v.č. doktorského studia	Počet studentů veřejných VŠ	Počet studentů soukromých VŠ
1989/90	113417	113417	0
2001/02	203512	198676	4836
2004/05	265070	246966	18104
2008/09	369619	318960	50659

Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu – Přehled vysokých škol od roku 1989 do 2009, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/1208.xls>.

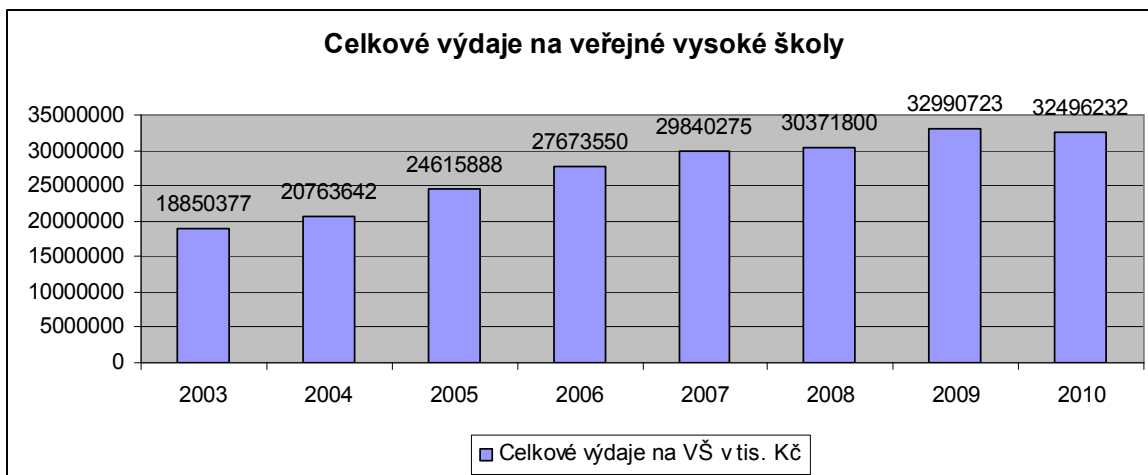
Z tohoto je patrné, že soukromé vysoké školy současný stav svojí působností pouze doplňují a stěžejní činnost ve vysokoškolském vzdělávání plní vysoké školy veřejné.

3.3 Výdaje na veřejné vysoké školy z rozpočtu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

S rostoucím počtem studentů jsou kladeny i vzrůstající finanční nároky pro zajištění kvalitní výuky na vysokých školách. Jak je patrné z grafu č. 1 Celkové výdaje z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy došlo v období od roku 2003 do roku 2010 k podstatnému nárůstu finančních prostředků. V roce 2003 bylo z rozpočtu ministerstva na veřejné vysoké školy vynaloženo celkem 18.850.377 tis. korun a v roce 2010 již 32.496.232 tis. korun.

V grafu č. 2 Podíl výdajů na veřejné vysoké školy v účelu je vidět, že v tomto období byla průměrná hodnota na neinvestiční výdaje ve výši 83,76 % celkových výdajů na veřejné vysoké školy. Jedná se převážně o finanční zajištění chodu vysokých škol, mzdy zaměstnanců apod.

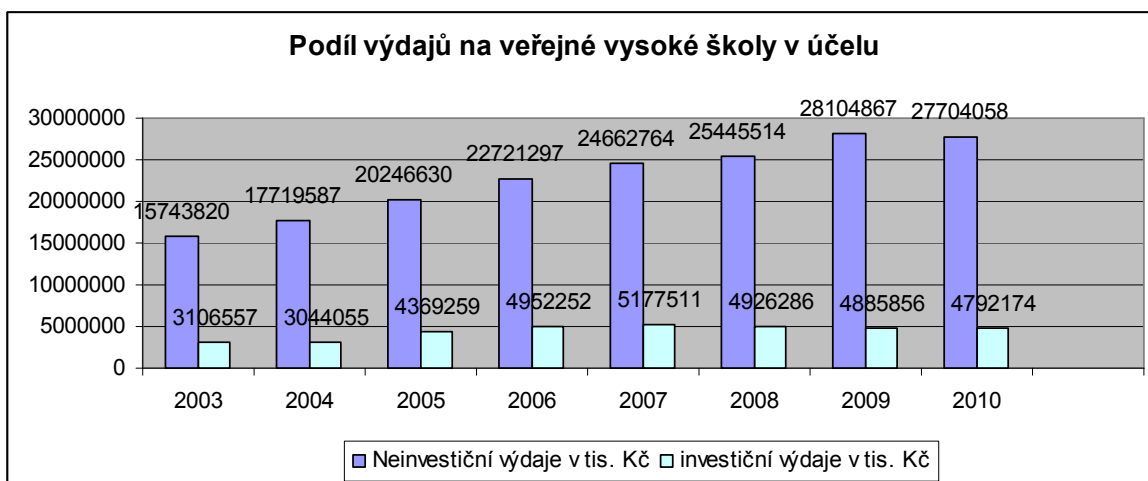
Graf č. 1 Celkové výdaje na veřejné vysoké školy

Zdroj: Internetové stránky Ústavu pro informace ve vzdělávání, 2011. [online]. [cit. 2011-10-30]., dostupné na <<http://www.uiv.cz/soubor/4581>>.

Zbýlá část finančních prostředků je určena na technický rozvoj samotných vysokých škol. Otázkou je zda je takový podíl poskytnutých prostředků na rozvoj a zajištění chodu vysokých škol dostatečný. Že ne, souvisí s úvahou o postupném zavádění školného na veřejných vysokých školách. Více v kapitole 6.1 Školné.

Graf č. 2 Podíl výdajů na veřejné vysoké školy v účelu

Zdroj: Internetové stránky Ústavu pro informace ve vzdělávání, 2011. [online]. [cit. 2011-10-30]., dostupné na <<http://www.uiv.cz/soubor/4581>>.

4 ZÁKON O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH DLE PRÁVNÍ ÚPRAVY DE LEGE LATA

V roce 1998 byl Parlamentem České republiky schválen zákon číslo 111/1998 Sb., o vysokých školách, který nabyl účinnosti dne 1. července 1998. Zákon byl již 20krát novelizován, přičemž k novelizacím docházelo téměř každý rok. První novela zákona o vysokých školách byla přijata již po 2 letech tj. v roce 2000. Zatím poslední novelizace byla Parlamentem České republiky přijata v roce 2010, a již se projednávají nové změny. Vývoj, který nastal při přípravě a schvalování změn v zákoně o vysokých školách je předmětem kapitoly 5 Rozbor aktuálních právních problémů vysokoškolského vzdělávání a kapitoly 6 Úvahy de lege ferenda v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

V současné době, je v naší společnosti aktuálním tématem problematika vysokoškolského vzdělávání po zveřejnění kauzy tzv. plzeňských práv na Právnické fakultě, Západočeské univerzity v Plzni. Celá tato problematika plzeňských práv vnáší do celého systému vysokoškolského vzdělání v České republice nepříjemný nádech něčeho nekalého, co poškozují ostatní vysoké školy, které dbají na dodržování svých vnitřních řádů, ale i dobrého jména školy. Po zveřejnění celé problematiky tzv. rychlostudentů a různých plagiátorských afér na právnické fakultě v Plzni, mělo hodně lidí dojem, že se takto studuje i na jiných školách, čímž dochází k určité degradaci vysokoškolského vzdělání v očích veřejnosti.

Předmětem této kapitoly je zhodnocení vývoje těch částí zákona o vysokých školách, které zásadním způsobem ovlivňují vysokoškolské vzdělávání v České republice. Jsem si plně vědom skutečnosti, že celý zákon o vysokých školách reguluje činnost samotných vysokých škol, ale já jsem se rozhodl zabývat pouze částí zákona, která má zásadní vliv na oblast vysokého školství.

4.1 Zřízení a zrušení vysoké školy

V současné době zřízení vysoké školy podle zákona o vysokých školách upravuje § 5 Zřízení veřejné vysoké školy a § 39 Státní souhlas.

4.1.1 Zřízení a zrušení veřejné vysoké školy

Veřejná vysoká škola může být zřízena nebo zrušena pouze zákonem, který schválí Parlament České republiky.¹⁵ Pokud nastane situace, že má dojít ke sloučení nebo splynutí veřejné vysoké školy, lze tuto změnu provést pouze zákonem. Podmínkou je, že sloučení nebo splynutí proběhne s jinou veřejnou vysokou školou. Nástupnická veřejná škola převezme veškerý majetek a závazky po sloužené škole včetně studentů.¹⁶ Jedná se o poměrně jednoduchý legislativní proces, ale tato jednoduchost je pouze optická. Při vzniku veřejných vysokých škol probíhá dlouhá odborná diskuze oproti vzniku soukromých vysokých škol. Aktuální přehled veřejných vysokých škol v České republice je uveden v příloze č. 1.

4.1.2 Zřízení a zrušení soukromé vysoké školy

Soukromou vysokou školu může zřídit, pouze „právní osoba, která má sídlo nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie a je oprávněna působit jako soukromá vysoká škola, pokud jí ministerstvo udělilo státní souhlas.“¹⁷ Aby mohla soukromá vysoká škola obdržet od ministerstva státní souhlas musí o tento souhlas požádat. V žádosti o udělení státního souhlasu musí soukromá vysoká škola uvést:

- „Název, sídlo a typ vysoké školy,
- právní formu právnické osoby a statutární orgán,
- dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysoké školy (dále jen „dlouhodobý záměr soukromé vysoké školy“),
- údaje o finančním, materiálním, personálním a informačním zajištění činnosti soukromé vysoké školy,
- návrhy studijních programů,
- návrh vnitřních předpisů upravujících organizaci a činnost soukromé vysoké školy a postavení členů akademické obce.“¹⁸

¹⁵ § 5 odst. 1 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹⁶ § 5 odst. 2, 3 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹⁷ § 39 odst. 1 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹⁸ § 39 odst. 4 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

O žádosti rozhodne ministerstvo do 150 dní od doručení. V případě, že jsou v žádosti nedostatky, vyzve ministerstvo žadatele o odstranění nedostatků a po dobu poskytnutí přiměřené doby, řízení přeruší. Součástí prošetření žádosti je i stanovisko akreditační komise, která se vyjadřuje k návrhům studijních programů. Pokud je zjištěno, že „návrh vnitřních předpisů je v rozporu se zákony nebo jinými právními předpisy nebo, že nejsou předpoklady pro řádné zajištění vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti, nebo akreditační komise nevydala souhlasné stanovisko alespoň k jednomu předloženému studijnímu programu“¹⁹, ministerstvo státní souhlas neudělí. Jestliže jsou však splněny všechny taxativně uvedené podmínky pro udělení státního souhlasu, ministerstvo tento státní souhlas, který má platnost dva roky od nabytí právní moci udělí. Pokud soukromá vysoká škola v této lhůtě nezahájí svojí vzdělávací činnost, pozbude státní souhlas platnost.

Může se zdát, že soukromá vysoká škola je oproti veřejné vysoké škole v určité nevýhodě, co se týče zřízení, neboť veřejná škola vznikne na základě zákona²⁰, který sám o sobě řeší pouze samotný vznik školy, její sídlo a jaký má škola majetek. Naproti tomu soukromá škola musí splnit taxativně uvedené podmínky. Je však nutné upozornit na skutečnost, že vzniku veřejné vysoké školy předchází dlouhá odborná debata. Při projednávání zákona o vzniku Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky Bohuslav Sobotka uvedl „zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích se předkládá v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol Ministerstva školství. Je výsledkem několikaletého úsilí umožnit vznik neuniverzitních veřejných vysokých škol s bakalářskými studijními programy, které by měly vhodně v jednotlivých regionech doplnit současnou síť veřejných vysokých škol univerzitního typu. Potřeba veřejné vysoké školy v Jihočeském kraji s bakalářskými studijními programy z oblasti technických věd má jednoznačné opodstatnění a bezesporu rozšíří možnost získání vysokoškolského vzdělání obyvatelům Jihočeského kraje.“²¹

¹⁹ § 39 odst. 8 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

²⁰ např. zákon č. 162/2006 Sb., o zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích.

²¹ SOBOTKA, B., k projednání vládního návrhu zákona na zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích, sněmovní tisk č. 1167 ze dne 7. února 2006, [online]. [cit. 2011-09-01] dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/053schuz/s053323.htm#r9>>.

Na druhé straně je nutné zdůraznit, že zřízení nové veřejné vysoké školy není vždy automatické. Poslanecký návrh pod vedením poslance Davida Ratha, na zřízení Královské univerzity Střední Čechy v Kutné Hoře²² nebyl Poslaneckou sněmovnou schválen i přes skutečnost, že žadatel měl předběžné souhlasné stanovisko od Akreditační komise k akreditaci studijních programů. Vláda České republiky k tomuto návrhu na zřízení vysoké školy přijala zamítavé stanovisko z několika důvodů. V návrhu byly uvedené termíny, které neodpovídaly zákonu o vysokých školách, což lze považovat za administrativní pochybení, které lze napravit, ale tím zásadním důvodem bylo, že „Vláda je především toho názoru, že namísto zakládání dalších vysokých škol univerzitního typu je nutno zvyšovat kvalitu již založených škol. Předložený návrh zákona neodpovídá této potřebě.“²³

Při vzniku nových vysokých škol je patrný rozdíl při zřizování. Jestliže veřejná vysoká škola vzniká na základě zákona, je nutné pro přijetí takového zákona zajistit v Parlamentu České republiky potřebný počet poslanců a senátorů ale vzhledem k názorové různorodosti, která panuje v našem parlamentu není přijetí zákona vždy jisté, což dokazuje samotné zřízení Královské univerzity Střední Čechy v Kutné Hoře. Při vzniku soukromé vysoké školy však podle současného stavu stačí splnit taxativně dané podmínky a při splnění těchto podmínek soukromá vysoká škola vždy vznikne. Domnívám se, že při vzniku vysokých škol je určitá asymetrie, neboť vznik soukromé vysoké školy je z pohledu zákona o vysokých školách jednodušší než při vzniku veřejné vysoké školy. To je zřejmě důvodem vyššího počtu soukromých škol než veřejných. V příloze č. 2 je uveden aktuální přehled soukromých vysokých škol v České republice.

4.2 Rozpočet vysoké školy

Tak jako v jiných oblastech našeho společenského života, tak i v oblasti vysokoškolského vzdělávání je potřeba finančních zdrojů pro zajištění všech cílů jak ukládá zákon

²² RATH, D., et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 749/0, V. volební období, 2009. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=749&CT1=0>>.

²³ Stanovisko vlády č. 749/1 k návrhu zákona o zřízení Královské univerzity Střední Čechy v Kutné Hoře a o změně zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, sněmovní tisk č. 749/1, V. volební období, 2009. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=53858>>.

o vysokých školách. Aby vysoké školy mohli řádně plnit své úkoly, hospodaří se svými rozpočty.

4.2.1 Rozpočet veřejné vysoké školy

Veřejné vysoké školy v běžném kalendářním roce hospodaří se svým rozpočtem, který však nesmí být deficitní. Zde došlo od roku 2005 ke změně, která dává veřejným vysokým školám určitou svobodu, pokud se týká sestavování svého rozpočtu. Jedná se sice o svobodu, která je částečně omezující, ale do této doby musela vysoká škola sestavovat rozpočet vždy vyrovnaný s tím, že po skončení roku, předkládala Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy výsledek vyúčtování svého hospodaření. Přijatou změnou, kdy se rozpočet sestavuje tak, aby nebyl deficitní, může škola ovlivnit čerpání svých zdrojů v několika letech dopředu, například podporou svého výzkumu prováděného na škole. Jeden rok může být rozpočet vyrovnaný další rok přebytkový s tím, že již odpadlo předkládání výsledku hospodaření ministerstvu. Důvodem změny bylo, že „se tak zvyšuje odpovědnost veřejné vysoké školy jako veřejnoprávní samosprávné korporace sui generis za vlastní hospodaření a posiluje se její ekonomický základ samosprávy, čímž se posiluje odpovědnost veřejné vysoké školy za naplnění jejího poslání. Příspěvek je obligatorním výdajem státního rozpočtu obdobně, jak tomu bylo v případě dotací. Konstrukce příspěvku však oprostí stát od náročných byrokratických rozhodovacích procesů a dozorových činností. Ponechání nevyčerpaných prostředků veřejným vysokým školám je v zahraničí běžné a napomáhá rozvoji vysokého školství. Příkladem může být polský zákon o vysokých školách z roku 1990, ve znění pozdějších předpisů, který v čl. 23 odst. 3 nechává nevyužité prostředky vysoké škole k dispozici.“²⁴

Příjmem rozpočtu jsou:

- „příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,
- podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků,
- dotace ze státního rozpočtu,
- poplatky spojené se studiem,

²⁴ ŠOJDROVÁ, M.et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 949/0, IV. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=949&CT1=0>>.

- výnosy z majetku
- jiné příjmy nebo jiné příspěvky než uvedené v písmenu a) ze státního rozpočtu, ze státního fondu, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů,
- výnosy z doplňkové činnosti,
- příjmy z darů a dědictví.²⁵
-

Provedenou změnou v oblasti rozpočtů veřejných vysokých škol došlo k přiblížení standardů, které jsou u ostatních vysokých škol v zahraničí a zároveň bylo zrušeno administrativní zatížení státu při přerozdělování finančních zdrojů školám.

4.2.2 Rozpočet soukromé vysoké školy

Soukromé vysoké školy hospodaří s finančními prostředky, které obdrží od svých studentů ve formě školného. Každá soukromá škola si výši školného stanovuje podle svých požadavků pro zajištění „vzdělávací a vědeckou nebo výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou a další tvůrčí činnost.“²⁶ Soukromá vysoká škola rovněž může obdržet od ministerstva dotaci na její činnost v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Poskytnutí těchto dotací však upravuje zvláštní právní předpis.²⁷

4.3 Akreditace studijního programu na vysoké škole

Pokud chce vysoká škola naplňovat svojí úlohu, musí „vědecky, kulturně, sociálně a ekonomicky rozvíjet společnost.“²⁸ Naplňování této úlohy probíhá prostřednictvím akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání.

Akreditaci studijního programu uděluje vysoké škole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Žádost o akreditaci studijního programu podává vysoká škola písemně, přičemž samotná žádost musí obsahovat předepsané náležitosti.

²⁵ § 18 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

²⁶ § 40 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách.

²⁷ zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků.

²⁸ § 1 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách.

4.3.1 Podání žádosti o akreditaci studijního programu

Žádost o akreditaci studijního programu může ministerstvu předložit již existující vysoká škola nebo právnická osoba, která jak již bylo uvedeno v kapitole 4.1.2 Zřízení a zrušení soukromé vysoké školy, žádá o udělení státního souhlasu. Pokud se jedná o tento případ, je žádost o akreditaci součástí žádosti o udělení státního souhlasu. „Žádost je podávána ve trojím vyhotovením a podepisuje ji

- rektor veřejné nebo státní vysoké školy,
- orgán soukromé vysoké školy, který vykonává působnost rektora,
- statutární orgán jiné právnické osoby se sídlem v České republice zabývající se vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činností,
- statutární orgán právnické osoby žádající o udělení státního souhlasu, nebo zřizovatel nebo zakladatel právnické osoby, která žádá o udělení státního souhlasu.“²⁹

4.3.2 Obsah žádosti o akreditaci studijního programu

Žadatel o akreditaci studijního programu ve své žádosti uvádí náležitosti uvedené v zákoně o vysokých školách³⁰ jako je název vysoké školy, součástí studijního programu, personální, finanční, materiálně-technické zabezpečení studijního programu nejméně na standardní dobu studia, záměr rozvoje studijního programu, ale rovněž název studijního programu, název a charakteristika studijního oboru, cíle studia včetně profilu absolventa daného studijního oboru, podmínky, které musí student v průběhu studia splnit, jak vyžaduje vyhláška ministerstva.³¹ Samotné žádosti o akreditaci je možné nalézt na internetových stránkách Akreditační komise.

4.3.3 Řízení o akreditaci studijního programu

Po obdržení žádosti o akreditaci studijního programu, ministerstvo neprodleně žádost postoupí Akreditační komisi, která ji ve lhůtě do 120 dnů od doručení, posoudí. V případě zjištění nedostatků, vyzve Akreditační komise žadatele, aby v přiměřené lhůtě nedostatky

²⁹ § 1 Vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu.

³⁰ § 79 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

³¹ § 2 Vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu.

odstranil. Po dobu poskytnuté na odstranění nedostatků je ze strany Akreditační komise posuzování žádosti přerušeno. Pokud žadatel po uplynutí doby nedostatky v žádosti neodstraní, Akreditační komise rozhoduje na základě původních dokladů. Stanovisko Akreditační komise je podkladem pro rozhodnutí ministerstva pro udělení nebo neudělení akreditace studijního programu, které musí vydat do 30 dnů od doručení stanoviska od Akreditační komise. „Ministerstvo akreditaci neudělí, jestliže

- studijní program neodpovídá požadavkům uvedeným v části čtvrté zákona o vysokých školách³²,
- studijní program není dostatečně zabezpečen po stránce personální, přístrojové a informační,
- uskutečňování studijního programu není finančně nebo materiálně a technicky zabezpečeno,
- vysoká škola neskýtá záruku řádného zajištění výuky,
- v žádosti byly uvedeny nesprávné údaje rozhodné pro akreditaci,
- Akreditační komise nevydala souhlasné stanovisko.“³³

Tímto přesně vymezeným výčtem důvodů, kdy ministerstvo neudělí akreditaci na studijní program, chtěl Parlament České republiky zajistit řádnou a odpovídající kvalitu výuky na vysokých školách. V případě, že Akreditační komise nevydá souhlasné stanovisko k žádosti o akreditaci studijního programu z důvodu prvních dvou bodů, musí své rozhodnutí zdůvodnit, proč takto rozhodla. Jestliže však žadatel splní všechny předepsané a požadované náležitosti, které požaduje zákon o vysokých školách a vyhláška ministerstva, Akreditační komise a ministerstvo nemá jinou možnost než požadovanou akreditaci studijnímu programu udělit. Akreditaci studijnímu programu ministerstvo žadateli uděluje na dobu nejvýše deseti let, přičemž tato lhůta počíná dnem právní moci rozhodnutí. Platnost akreditace lze opakovaně prodlužovat. V případě zániku akreditace je vysoká škola povinna studentům zajistit možnost pokračovat ve studiu na jiné škole nebo v podobném studijním programu.

³² § 44 až 47b zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

³³ § 79 odst. 5 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Obdobné řízení jako u akreditace studijního programu probíhá i u akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem.³⁴ Tato akreditace je udělována na dobu nejvýše deseti let. K časovému omezení udělovaných akreditací došlo v roce 2005, z důvodu, že do té doby nebylo stanoveno na jak dlouho může být akreditace udělena. Zákon pouze umožňoval, že platnost akreditace lze časově omezit. Pokud ministerstvo na návrh Akreditační komise rozhodlo, mohla být akreditace udělena na dobu neurčitou, „což vzhledem k rozhodujícímu významu údajů o vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti v daném oboru a o profesorech a dalších akademických pracovních vyučujících a pěstujících daný nebo příbuzný obor není věcně možné.“³⁵ Z tohoto důvodu došlo ke sjednocení udělované maximální lhůty pro akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem shodně s lhůtou pro akreditaci studijního programu.

„V současné době je však u doktorského studijního programu doporučována platnost akreditace na 8 roků nebo 4 roky v závislosti na kvalitě zabezpečení a související výzkumné činnosti, u bakalářského a magisterského studijního programu se platnost akreditace doporučuje na 8 roků nebo 6 roků v závislosti na kvalitě zabezpečení a související výzkumné činnosti. Ve výjimečných případech na doku 4 roků a kratší, kdy se zpravidla jedná o nové studijní programy.“³⁶

Dosud užívaný princip, že Akreditační komise dohlíží na kvalitu výuky na vysokých školách prostřednictvím akreditačního řízení při udělování akreditací studijních programů a zveřejňuje své rozhodnutí je v poslední době ze strany ministra Dobeše napadán, ve věci možného omezení akreditace pro Univerzitu Jana Ámose Komenského a Bankovního institutu Vysoké školy. Dobeš uvádí, že „s jistou mírou nadsázky mediální počínání předsedkyně Akreditační komise připomíná 50. léta, kdy dělníci v závodech předem rozhodovali o výsledcích politických soudů. Stejně tak prof. Dvořáková vyvíjí svými

³⁴ § 82 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

³⁵ ŠOJDROVÁ, M. et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 949/0, IV. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=949&CT1=0>>.

³⁶ Standardy Akreditační komise pro posuzování žádostí o akreditaci, rozšíření akreditace a prodloužení doby platnosti akreditace studijních programů a jejich oborů. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/83/standardy_pro_sp_03_2011.pdf>.

výroky v médiích nepřipustný nátlak. Oba případy nejsou definitivně rozhodnuté. Jako ministr jsem nepodepsal ještě žádný závěr.³⁷ Domnívám se, že ze strany prof. Dvořákové, jako předsedkyně Akreditační komise, která je zástupcem komise na veřejnosti nedošlo k žádnému pochybení, když zveřejnila jak Akreditační komise rozhodla. Pokud bude uplatňován důsledně princip, který v současné době prosazuje ministr Dobeš, že předsedkyně Akreditační komise se nemá v žádném případě vyjadřovat ke zjištěním v oblasti vysokoškolského studia, nikdy by jsme se nedozvěděli o stavu, který panoval právě na plzeňských právech. Myslím si, že Akreditační komise je tu z důvodu, že má nejen represivní poslání, ale i preventivní.

Tato celkově vypjatá situace kolem hodnocení Bankovního institutu Vysoké školy, a.s. je po zveřejnění doporučení Akreditační komisí. Akreditační komise zjistila, že vysoká škola vyučuje na pobočce v Ukrajinském Kyjevě v ruském jazyce v navazujícím magisterském programu Ekonomika a management, obor Finance podle bakalářského studijního programu. Dalším zjištěním je, že vysoké škole bylo v minulosti vydáno nesouhlasné stanovisko s výukou v ruském jazyce u navazujícího magisterského studijního programu, ale vysoká škola přesto výuka zahájila, přičemž uváděla, že studenti jsou vyučováni v anglickém jazyce, který byl akreditovaný. Dle stanoviska Akreditační komise „vedený program má zatím 8 absolventů, z nichž pouze u 4 jsou elektronicky zveřejněny diplomové práce. Všechny tyto práce jsou napsány v ruštině. Vedoucí práce je ve 3 případech uveden jako docent, další vedoucí práce nedohledán, oponentní posudky nejsou. Z těchto 4 prací je u jedné na titulním listě diplomové práce uvedena hlavička „ФИНАНСОВАЯ АКАДЕМИЯ ПРИ ПРАВИТЕЛЬСТВЕ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ“ (Finanční akademie při vládě Ruské Federace), u dalších dvou prací chybí titulní list, u jedné je na titulním listě uvedena vysoká škola.“³⁸

Při kontrole bylo dálo zjištěno, že vysoká škola Akreditační komisi neinformovala při udělování akreditace ke studijnímu programu, že bude výuku bakalářského studijního

³⁷ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tisková zpráva ze dne 25.10.2010. Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. [online].2011. [cit. 2011-10-25]. Dostupné z <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/vyjadreni-msmt-k-medialnimu-natlaku-pri-rozhodovani-o>>.

³⁸ Stanovisko Akreditační komise k podezření na uskutečňování vzdělávací činnosti mimo akreditované studijní programy na Bankovním institutu Vysoké škole, a.s. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-10-30]. Dostupné z <<http://www.akreditacnikomise.cz/cs/aktuality/267-stanovisko-ak-k-podezreni-na-uskutecnovani-vzdelavaci-cinnosti-mimo-akreditovane-studijni-programy-na-bivs.html>>.

programu Bankovníctví, obor Bankovní management a obor Oceňování majetku uskutečňovat v maďarském jazyce i přes skutečnost, že k této původní žádosti bylo vydáno nesouhlasné stanovisko. Tři dny před plánovanou kontrolou Akreditační komise na vysoké škole, bylo „takřka všem studentům dne 14.3.2011 ukončeno studium pro neplnění povinností s platností od 31.1.2011 (pouze u neaktivních studentů, kteří měli studium v systému vedeno jako přerušené, tak zřejmě nešlo učinit).“³⁹

Akreditační komise po provedené kontrole na výše uvedené vysoké škole navrhla odnětí akreditace celkem u 6 studijních programů. „Vzhledem k tomu, že míra společenské závažnosti zjištěných pochybení je natolik vysoká, podává Akreditační komise současně podnět orgánům činným v trestním řízení, aby prošetřily, zda se Vysoká škola nedopustila trestněprávního jednání.“⁴⁰

Vysoké školy musí vědět, že jejich nedostatky budou ihned zveřejňovány, a politici nebudou ovlivňovat rozhodnutí, které právě doporučí Akreditační komise. Akreditační komise je nezávislý orgán, který nesmí být ovlivňován samotnými politiky. Osobně jsem rád, že prof. Dvořáková takové kauzy zveřejňuje. Důvod, proč se takové jednání nelíbí ministru školství je dán, právě snahou uvedeným vysokým školám nějak pomoci. Zprávy poukazující na skutečnost, že „na UJAK přitom studovali a studují někteří vlivní politici i někdejší šéfka Dobešova kabinetu Jana Machálková či šéfka kabinetu premiéra Petra Nečase Jana Naftová a právní zástupce Bankovního institutu Miroslav Jansta zase pomáhá ministrovi se sportem“⁴¹ můj dojem jen utvrzují.

V podobném duchu se vyjadřuje i Výroční zpráva Bezpečnostní a informační služby České republiky (BIS) za rok 2010 ve které se mimo jiné uvádí: „Ukázkovým příkladem klientelismu

³⁹ Stanovisko Akreditační komise k podezření na uskutečňování vzdělávací činnosti mimo akreditované studijní programy na Bankovním institutu Vysoké škole, a.s. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-10-30]. Dostupné z <<http://www.akreditacnikomise.cz/cs/aktuality/267-stanovisko-ak-k-podezreni-na-uskutecnovani-vzdelavaci-cinnosti-mimo-akreditovane-studijni-programy-na-bivs.html>>.

⁴⁰ Stanovisko Akreditační komise k podezření na uskutečňování vzdělávací činnosti mimo akreditované studijní programy na Bankovním institutu Vysoké škole, a.s. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-10-30]. Dostupné z <<http://www.akreditacnikomise.cz/cs/aktuality/267-stanovisko-ak-k-podezreni-na-uskutecnovani-vzdelavaci-cinnosti-mimo-akreditovane-studijni-programy-na-bivs.html>>.

⁴¹ PŘIBIL, M., Dvořáková se chová jako dělnice v 50. letech, běsní Dobeš. Internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-10-25]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/domaci/248526-dvorakova-se-chova-jako-delnice-v-50-letech-besni-dobes.html?ref=ostatni-clanky>>.

a korupce se stalo propojení části pedagogického sboru právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni s některými představiteli policie, advokacie, státní správy a samosprávy. BIS v průběhu roku 2010 monitorovala, jakým způsobem bude vyvozena odpovědnost vůči osobám, které zašítily jednak prosazování klientelistických praktik, jednak nedodržení vyučovacích standardů. To, že žádná odpovědnost de facto vyvozena nebyla a úsilí „reformátorů“ se zaměřilo spíše na postihování studentů či doktorandů, má několik příčin. Např. na fakultě i po odchodu starého vedení docházelo k ovlivňování probíhajících kontrol, k pozměňování dat v elektronických databázích fakulty, popř. k jejich ztrátě. Bývalé vedení udrželo své kontakty jak do prostředí samotné právnické fakulty, tak do nejvyšších orgánů veřejné správy, včetně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dysfunkce „plzeňského typu“ byla opakovaně zjištěna i na dalších vysokých školách v ČR. Zejména u vysokých škol zaměřených na právnické vzdělání a veřejnou správu představují negativní jevy jako protekcionismus vůči prominentním studentům, existence „rychlostudentů“ či obcházení akreditací formální spoluprací se zahraničními školami závažná rizika z hlediska vytváření nových klientelistických sítí v oblasti justice, státní správy a samosprávy.“⁴²

Domnívám se, že je nutné v současné době ponechat stávající systém akreditací studijních programů s úkoly, která má dána Akreditační komise bez možnosti jakýkoliv zásahů do systému ze strany politiků. Pokud bude nějaký náznak ovlivňování komise ze strany politiků, ihned celou věc zveřejňovat, aby nemohlo dojít k podobnému jednání v budoucnu. Postup předsedkyně Akreditační komise prof. Dvořákové plně schvaluji přes skutečnost, že došlo ke zveřejnění celé věci ještě před pravomocným rozhodnutím. Ke zveřejnění však nedošlo z libovůle Akreditační komise, ale na základě zákona o vysokých školách, kdy „Akreditační komise hodnotí činnost vysokých škol a kvalitu akreditovaných činností a zveřejňuje výsledky hodnocení.“⁴³

Ve věci zveřejnění celé události Akreditační komisí, můžeme též vycházet z nálezu Ústavního soudu České republiky⁴⁴, který rozhodl, že podle zákona o svobodném přístupu

⁴² Výroční zpráva Bezpečností a informační služby České republiky za rok 2010. Internetové stránky Bezpečností a informační služby České republiky. [online].2011. [cit. 2011-10-30]. Dostupné z <<http://www.bis.cz/n/2011-09-07-vyrocní-zprava-2010.html>>.

⁴³ § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁴⁴ Pl. ÚS 2/10, publikován ve Sbírce zákonů č. 123/2010.

k informacím⁴⁵, lze poskytovat žadateli i nepravomocné rozsudky soudů. Korbel k tomuto uvádí, že „tato změna může mít dalekosáhlé důsledky, neboť se tím justice více otevírá veřejnosti a veřejné kontrole. Informace o nepravomocných rozsudcích, které byly doposud spekulativní povahy, budou veřejně přístupné.“⁴⁶ Malenovský však dodává, že Ústavní soud „poukázal koliko na nutnost zkoumat v každé jednotlivé věci (podle okolností konkrétního případu) naplnění podmínky nezbytnosti omezení základního práva jednotlivce na poskytnutí rozsudku nepravomocného ve jménu legitimního cíle.“⁴⁷ Domnívám se, že Akreditační komise má na žádost poskytovat své postoje ve věci vysokoškolského vzdělávání v naší zemi. Tím budoucí studenti mají možnost získat potřebné informace o školách na kterých chtějí studovat.

4.3.4 Garance kvality studijního programu

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, cílem vysokoškolského studia na vysoké škole je vědecký, kulturní, sociální a ekonomický rozvoj společnosti. Aby byly naplněny tyto cíle, je třeba zajistit odpovídající výuku, kterou mají zajišťovat vysoké školy prostřednictvím svých akademických pracovníků. Již při podání žádosti o akreditaci studijního programu, musí žadatel zajistit pro výuku daného studijního programu svého garanta. „Každý studijní program musí být garantován docentem nebo profesorem, kdy garant musí být zároveň akademickým pracovníkem příslušné vysoké školy s uzavřeným pracovním poměrem v rozsahu plného úvazku (tj. 40 hodin za týden). Případný další pracovní úvazek na jiné instituci nesmí přesáhnout 0,5 (tj. 20 hodin za týden); to se týká případného dalšího působení na zahraničních vysokých školách (včetně vysokých škol na Slovensku). Profesor nebo docent může být garantem současně pouze jednoho bakalářského, magisterského a doktorského studijního programu.“⁴⁸ „V bakalářském studijním programu musí být profesory nebo docenty vyučováno alespoň 40 % přednášek, v magisterském studijním programu to je již 60 %. V doktorském studijním programu musí být výuka zabezpečena docenty, profesory a dalšími význačnými odborníky schválení

⁴⁵ zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

⁴⁶ KORBEL, F., Ústavní soud umožnil poskytování nepravomocných rozsudků. Buletin advokacie, 2010, č. 5/2010, s. 17-21. ISSN 1210-6348.

⁴⁷ MALENOVSKÝ, R., Ústavní soud odstranil paušální zákaz poskytování nepravomocných rozsudků Buletin advokacie, 2010, č. 9/2010, s. 32-39. ISSN 1210-6348.

⁴⁸ Standardy Akreditace komise pro posuzování garancí studijních programů docenty nebo profesory. Internetové stránky Akreditační komise. [online].2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/264/standardy_pro_garance_03_2011.pdf>.

vědeckou nebo uměleckou radou.“⁴⁹ Omezení pracovního úvazku docentů a profesorů na jiných vysokých školách je důsledkem, že „doposud byla běžná praxe, že profesori vyučovali na několika školách, ale jejich jednotlivé úvazky byly natolik malé, že nemohly stačit ke korektnímu zajištění výuky. Školy je tak někdy používaly především jako garanty zaštiťující obor pro akreditační komisi.“⁵⁰ Akreditační komise neměla možnost zjistit v jakém rozsahu a na kolika vysokých školách konkrétní profesor nebo docent přednáší a tudíž mohla udělovat akreditaci studijním programům i na základě toho, že na dané škole mohl mít profesor pouze pracovní úvazek 2 hodiny týdně. Myslím si, že takové omezení pracovních úvazků prospěje vysokému školství ve vztahu ke kvalitě výuky. Více k tomuto tématu v kapitole 5.2 Registr docentů a profesorů.

4.4 Akreditační komise

Akreditační komise je jedním z článků, který svojí činností ovlivňuje vysoké školství v České republice. Jak již bylo popsáno v kapitole 4.3 Akreditace studijního programu svým rozhodnutím spoluutváří, kterým směrem se má ubírat vysoké školství.

Hlavním úkolem Akreditační komise je, aby vysokoškolské vzdělávání plnilo ve společnosti svojí úlohu. Jedná se zejména o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a plnění poslání vysokých škol jak stanovuje zákon o vysokých školách.

„K dosažení tohoto cíle

- hodnotí činnost vysokých škol a kvalitu akreditovaných činností a zveřejňuje výsledky hodnocení,
- posuzuje další záležitosti týkající se vysokého školství, které jí předloží ministr, a vydává k nim stanovisko.“⁵¹

Stanovisko vydává Akreditační komise jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole k žádostem o akreditaci studijních programů a akreditaci habilitačního řízení a řízení ke

⁴⁹ Standardy Akreditační komise pro posuzování žádostí o akreditaci, rozšíření akreditace a prodloužení doby platnosti akreditace studijních programů a jejich oborů. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z

<http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/83/standardy_pro_sp_03_2011.pdf>.

⁵⁰ Redakce, Létající profesori zřejmě dolétali, Senát schválil vznik registru. Internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2010. [cit. 2011-09-24]. Dostupné z

<<http://www.novinky.cz/domaci/198286-letajici-profesori-zrejme-doletali-senat-schvalil-vznik-registru.html>>.

⁵¹ § 84 odst. 1, písm. a), b) zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

jmenování profesorem, dále pak pokud dochází ke zrušení, sloučení nebo zřízení fakulty veřejné vysoké školy, k udělení státního souhlasu právnické osobě a k určení typu vysoké školy. Akreditační komise zasedá nejméně třikrát ročně a to z podnětu

- předsedy komise,
- jejího místopředsedy,
- nebo nejméně třetiny členů komise,
- nebo na návrh ministra školství, mládeže a tělovýchovy.

4.4.1 Počet členů Akreditační komise

V současné době má Akreditační komise celkem dvacet jedna členů. Akreditační komisi tj. předsedu, místopředsedu a členy jmenuje na návrh ministra školství, mládeže a tělovýchovy Vláda České republiky. Před podáním návrhu si ministr vyžaduje doporučení od zástupců vysokých škol, Rady pro výzkum a vývoj a Akademie věd české republiky a návrh s nimi projedná. V roce 2005 byl v Parlamentu České republiky projednáván návrh změny zákona o vysokých školách, který požadoval, aby počet členů byl navýšen s odůvodněním, že „dosavadní praxe ukazuje, že velikost Akreditační komise co do počtu členů není úměrná rozsahu těchto povinností. Navrhuje se proto, aby byl počet členů komise zvýšen, a to přibližně o polovinu, tj. na třicet tři. Toto číslo zachovává lichý počet členů, dělitelný třemi.“⁵² Tento návrh však nebyl Parlamentem České republiky schválen a byl ponechán původní počet členů komise. Z mého pohledu se jednalo pouze o kosmetickou úpravu, která měla jen ulehčit práci současné Akreditační komisi, ale nic podstatného neřešila.

4.4.2 Funkční období členů Akreditační komise a požadavky na člena

Členové komise jsou jmenováni na šestileté období, přičemž mohou být jmenováni nejvýše na dvě funkční období. Při jmenování komise je využito prvku, který má stabilizovat personální obsazení komise, neboť při prvním jmenování členů komise v roce 1998 určila vláda jednu třetinu členů na období dvou let a jednu třetinu členů na období čtyř let. Díky tomuto systému nedochází k zcela úplné obměně členů komise najednou, ale postupně, což lze považovat a zásadní stabilizační prvek v činnosti komise. Toto období

⁵² ŠOJDROVÁ, M.et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 949/0, IV. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=949&CT1=0>>.

může být členovi komise zkráceno na jeho vlastní žádost nebo pokud je člen komise odvolán z důvodu dlouhodobé neúčasti na práci komise. Nově jmenovaný člen komise se své funkce ujímá vždy 1. září příslušného sudého roku.⁵³

Členem komise může být v současné době jmenovaná osoba, která je všeobecně uznávanou odbornou autoritou. Tyto požadavky jsou dány od roku 2008, kdy došlo ke zrušení jednoho požadavku na členy komise. Do této doby byla požadováno, aby člen komise byl i bezúhonný.⁵⁴ Pokud člen komise pozbyl tohoto požadavku na jeho osobu, byl ze své funkce v komisi ihned odvolán. Lze se domnívat, že tento požadavek na členy komise byl ze zákona odstraněn z důvodu, že pro výkon funkce se dostačující všeobecně uznávaná odborná autorita, která je dostatečnou zárukou pro zajištění funkce komise. Jelikož byla stanovena bezúhonnost obecně, mohl být člen komise z funkce odvolán když spáchal například dopravní nehodu, při které byl účastník této nehody zraněn a viník nehody uznán vinným ze spáchání protiprávního jednání. V tomto okamžiku podle stávajícího zákona nemohl vykonávat funkci člena komise i když byl pro komisi přínosem pro své odborné kvality. Pokud by měl být člen komise i bezúhonný, jak bylo dříve, musel by se tento požadavek konkrétně specifikovat třeba, že nesmí být „pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody vyšší než 5 let nebo k výjimečnému trestu“⁵⁵ tak jako tomu je například při posuzování bezúhonnosti u příslušníků bezpečnostních sborů. Členem komise nemůže být rektor, prorektor nebo děkan. Ministr školství, mládeže a tělovýchovy se „při předkládání návrhů na jmenování členů, předsedy a místopředsedy komise vládě řídí výlučně kritériem odbornosti a respektuje skutečnost, že komise je grémium složené z všeobecně uznávaných odborných autorit, které jsou při výkonu své funkce nezávislé.“⁵⁶

Jelikož je jedinou podmínkou na člena komise jeho odbornost, je zcela nepřipustné, aby byla jakémukoli členovi komise tzv. předhazována jeho minulost, tak jak se stalo v případě prof. Dvořákové (předsedkyně Akreditační komise), které bylo Ladislavem Jaklem

⁵³ Čl. II, odst. 2, Memorandum ministryně školství, mládeže a tělovýchovy o nezávislosti Akreditační komise.

⁵⁴ zákon č. 189/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie.

⁵⁵ § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵⁶ Čl. II, odst. 1, Memorandum ministryně školství, mládeže a tělovýchovy o nezávislosti Akreditační komise.

(tajemník prezidenta České republiky) vytýkáno, její bývalé členství v Komunistické straně Československa před rokem 1989.⁵⁷ Pokud má být naše země „demokratický právní stát, založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana“⁵⁸, ve které má „občan právo se svobodně sdružovat v politických stranách a hnutích“⁵⁹, nesmí k takovým útokům docházet.

Po zveřejnění celé záležitosti kolem plzeňských práv v médiích a to na základě odhalení Akreditační komise v čele s předsedkyní prof. Dvořákovou byl vyvíjen nátlak na její nepokračování ve funkci předsedkyně Akreditační komise. V době odhalení celé záležitosti na plzeňských právech končilo prof. Dvořákové první funkční období v Akreditační komisi. Ministryní školství, mládeže a tělovýchovy bylo Vládě České republiky navrženo její opětovné jmenování do Akreditační komise. Většinou se jedná o formální úkon, pokud osoba splňuje požadavky na jmenování do Akreditační komise. V tomto případě, však bylo ze strany některých ministrů a jejich náměstků požadováno, aby prof. Dvořáková nebyla opětovně jmenována do Akreditační komise, neboť podle ministryně spravedlnosti České republiky Kovářové a ministra obrany České republiky Bartáka „v souvislosti s plzeňskou kauzou nevhodně vystupuje v médiích.“⁶⁰ Po připomínkovém řízení byla však prof. Dvořáková Vládou České republiky opětovně jmenována do Akreditační komise. Domnívám se, že je na uvedeném konkrétním případě patrné, jak někteří politici chtějí svými osobními pohnutkami ovlivňovat dění v oblasti vysokoškolského vzdělávání, neboť někteří politici byli sami do celé kauzy plzeňských práv angažováni. To, že ovlivňování činnosti Akreditační komise nebylo úspěšné, lze vysvětlovat tím, že sama vláda České republiky jako celek, dodržovala princip nezávislosti Akreditační komise, kdy tato nezávislost je dána samotným statutem Akreditační komise (viz. Kapitola 4.4.3 Statut Akreditační komise).

⁵⁷ Redakce, Jakl prolomil mlčení o politoložce Dvořákové: Soudružka a marxistka, internetové stránky ePortál. [online]. [cit. 2011-09-23]. Dostupné z <<http://eportal.parlamentnilisty.cz/Articles/3575-jakl-prolomil-mlceni-o-politolozce-dvorakove-soudruzka-a-marxistka.aspx>>.

⁵⁸ Čl. 1, odst. 1, ústavního zákona č. 1/1992 Sb. Ústava České republiky.

⁵⁹ Čl. 20, odst. 2, usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁶⁰ Syrovátka, T., Odhalila skandál na právech v Plzni. Má za to skončit. Mladá fronta dnes, 2010, ročník 21, č. 116, s. A3.

4.4.3 Statut Akreditační komise

Všichni členové komise jsou ze zákona při výkonu své funkce nezávislí. Jejich nezávislost je dána samotným zákonem o vysokých školách, ale i unesením vlády.⁶¹ Do roku 2004 než bylo přijato usnesení vlády měla komise statut schválený z roku 1998 ve kterém byla stanovena „doba hodnocení činnosti vysoké školy na jeden a půl roku“⁶² s tím, že jí je možné i časově prodloužit,⁶³ což dnes již není nijak omezeno. Touto změnou došlo ke zrychlení hodnocení vysoké školy, neboť není taxativně stanovena délka kontroly a možnost za rok zkontrolovat více vysokých škol. Další změnou ve statutu komise je cíl komise, která se do roku 2004 měla při hodnocení činnosti vysokých škol a kvality akreditovaných činností zaměřovat především na hodnocení činnosti vysokých škol,⁶⁴ kdežto podle dnes platného statutu komise hodnotí činnost vysokých škola a kvalitu akreditovaných činností.⁶⁵ Tímto došlo k rozšíření hodnocení vysokých škol jak na samotnou činnost, ale i na kvalitu akreditovaných činností, oproti dřívějšímu zaměření na činnost samotné vysoké školy.

Podle ministra Dobeše se má v budoucnu Akreditační komise zrušit a nahradit zcela novým nezávislým úřadem - Národní akreditační agenturou⁶⁶, přičemž Akreditační komise by ztratila možnost hodnotit vysoké školy. Hodnocení škol by prováděly organizace licencované ministerstvem. Zde je však nutné upozornit na možnost určité korupce, ze strany těchto hodnotících organizací, neboť dohled nad nimi bude provádět ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy což není zcela optimální řešení.

⁶¹ usnesení Vlády České republiky č. 744 ze dne 28. července 2004 k návrhu statutu Akreditační komise.

⁶² ⁴⁴ Čl. 3, odst. 2, usnesení Vlády České republiky č. 825 ze dne 9. prosince 1998 k návrh statutu akreditační komise.

⁶³ Čl. 3, odst. 4, usnesení Vlády České republiky č. 825 ze dne 9. prosince 1998 k návrhu statutu akreditační komise.

⁶⁴ Čl. 3, odst. 1, usnesení Vlády České republiky č. 825 ze dne 9. prosince 1998 k návrhu statutu akreditační komise.

⁶⁵ Čl. 1, odst. 1, písm. a) usnesení Vlády České republiky č. 744 ze dne 28. července 2004 k návrhu statutu Akreditační komise.

⁶⁶ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tisková zpráva ze dne 25.10.2010. Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. [online].2011. [cit. 2011-10-25]. Dostupné z <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/vyjadreni-msmt-k-medialnimu-natlaku-pri-rozhodovani-o>>.

4.4.4 Hodnocení činnosti vysokých škol

Jak bylo uvedeno v kapitole 4.3.3 Statut Akreditační komise, cílem komise je

- hodnotit činnost instituce,
- hodnotit kvalitu akreditovaných činností instituce.

Komise při hodnocení může vybrat jednu nebo více institucí s obdobným akreditovaným studijním programem. Po zvolení konkrétní vysoké školy nebo její části, která bude hodnocena, komise zřídí účelovou pracovní skupinu⁶⁷, která se zřizuje pouze po dobu po kterou probíhá hodnocení vysoké školy. Tyto pracovní skupiny mohou být buď stále, a to v případě, pokud hodnotí činnost vysokých škol a kvalitu akreditovaných činností nebo pokud posuzují další záležitosti týkající se vysokého školství, které jim předloží ministr. Při vydávání stanoviska k žádostem o akreditaci studijních programů, k žádostem o oprávnění konat habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem, ke zřízení, sloučení, splnutí univerzitní vysoké školy, k udělení státního souhlasu, určení typu vysoké školy jsou zřizovány účelové pracovní skupiny. „Hodnocení činnosti má jasně daný postup a to:

- příprava dotazníku pro hodnocení účelovou pracovní skupinou,
- vyplnění dotazníku hodnocenou institucí,
- posouzení vyplněného dotazníku pro hodnocení a případných dalších vyžádaných informací účelovou skupinou, včetně návštěvy alespoň tří členů účelové pracovní skupiny na hodnocené instituci,
- zpracování zprávy o hodnocení účelovou pracovní skupinou a seznámení s jejím obsahem rektora, děkana nebo ředitele instituce,
- projednání zprávy účelové pracovní skupiny a hodnocení na zasedání komise za účasti rektora, děkana nebo ředitele instituce a přijetí závěrů a doporučení komise k hodnocené instituci,

⁶⁷ Čl. 9 usnesení Vlády České republiky č. 744 ze dne 28. července 2004 k návrhu statutu Akreditační komise.

- zveřejnění závěrů a doporučení komise k hodnocené instituci, zprávy o hodnocení a případného stanoviska rektora, děkana nebo ředitele instituce ke zprávě o hodnocení.⁶⁸

Výsledky hodnocení a přehled stanovisek komise je vždy součástí výroční zprávy komise ze daný rok, která jsou zveřejňována, a to nejpozději do 31. března za uplynulý rok. Výroční zpráva komise je poté předkládána ministerstvu společně se zprávou o materiálním a finančním zabezpečení činnosti komise, neboť otázka zajištění komise je povinností ministerstva.

4.4.5 Výroční zpráva Akreditační komise 2010

Akreditační komise každý rok vydává a zveřejňuje na svých internetových stránkách výroční zprávu za daný rok. Tato výroční zpráva je dělena na dvě části, kdy první část obsahuje ucelený rozbor problémů vysokého školství v oblasti zajištění kvality na vysokých školách, ve druhé části zprávy jsou výsledky hodnocení kontrolovaných vysokých škol a přijaté závěry komise.

V první části výroční zprávy, je shrnutí personálního obsazení Akreditační komise, obsahující jmenný seznam všech členů komise a to jak současných, tak i členů komise, kteří sami z komise odešli na vlastní žádost nebo jim skončilo funkční období a byli jmenováni noví členové včetně kterého funkčního období se ujali. Rovněž je zde uveden seznam všech pracovních skupin. Ve výroční zprávě komise informuje o jejím stanovisku ve věci žádostí o akreditaci a žádosti o udělování státního souhlasu. „V průběhu roku 2010 komise vydala celkem 1352 stanovisek k žádostem o udělení, rozšíření a prodloužení platnosti akreditace. Z tohoto bylo 1191 stanovisek kladných a 161 záporných. Dále projednala 15 žádostí o udělení státního souhlasu a ve 2 případech doporučila státní souhlas udělit.“⁶⁹

⁶⁸ Čl. 3 odst. 3, písm. a) až f) usnesení Vlády České republiky č. 744 ze dne 28. července 2004 k návrhu statutu Akreditační komise.

⁶⁹ Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2010. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2011. [cit. 2011-09-25]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/276/CZ_vyrocní_zpráva_ak_2010.pdf>.

Akreditační komise ve své výroční zprávě pro rok 2010 uvádí, že v současné době je velkým problémem vzdělávací činnost na detašovaných pracovištích vysokých škol. Mezi nejvýznamnější nedostatky na těchto pobočkách vysokých škol uvádí:

- „Nedostatečné personální zabezpečení. Na pobočkách vyučují pedagogové ze sídla vysoké školy často pouze ve velmi omezené podobě,
- nedostatečné informační zabezpečení. Pobočky zajišťují obvykle přístup pouze k základním učebním pomůckám a studenti nemají na pobočkách přístup k periodikům svého oboru,
- nedostatečná související tvůrčí a výzkumná činnost. Na pobočkách se nerealizuje téměř žádná tvůrčí činnost, což přímo souvisí s vysokým procentem externistů, kteří zajišťují výuku na pobočkách,
- nedostatečná úroveň kvalifikačních prací. Obhájené bakalářské nebo diplomové práce často neodpovídají nárokům na charakter těchto prací,
- Nedostatečné technické zabezpečení, kdy prostředí ve většině poboček je výrazně středoškolské a nemotivující,
- Závažné obsahové nedostatky. Neexistuje nabídka povinně volitelných a volitelných předmětů.“⁷⁰

Z výše uvedených nedostatků je patrné, že komisi nejvíce na vysokoškolském vzdělávání na detašovaných pracovištích vysokých škol vadí, že příliš mnoho pedagogů nemá kvalifikaci a odbornou činnost, která odpovídá nárokům na zabezpečení studijního programu. Pokud se vyučující zapojuje do nějaké tvůrčí činnosti tak jen v sídle vysoké školy a již ne na pobočkách. Dále je zdůrazňována nízká kvalita bakalářských a diplomových prací, kdy student je při zpracovávání závěrečné práce veden pedagogem, který sám nepublikuje vlastní činnost a tudíž nemůže řádně vést své studenty k odborné práci. Velice často se stává, že vedoucí závěrečných prací mají na starost příliš mnoho studentů a nemohou se jim plně věnovat. Pokud komise upozorňuje na nedostatečné personální zajištění při výuce na detašovaných pracovištích je nutné zmínit, že tato situace

⁷⁰ Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2010. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2011. [cit. 2011-09-25]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/276/CZ_vyrocní_zpráva_ak_2010.pdf>.

by se měla velice rychle zlepšovat a to v důsledku zpřísnění požadavků na garanty studijního programu (viz kapitola 4.3.4 Garance kvality studijního programu).

V druhé části výroční zprávy je přehled hodnocení kontrolovaných vysokých škol se sdělením výsledku hodnocení. V roce 2010 bylo provedeno hodnocení na celkem 14-ti vysokých školách. Ve většině případech se jednalo o detašovaná pracoviště hodnocených vysokých škol. Jak jsem již uvedl, komise ve většině případech doporučuje, aby vysoké školy především na svým pobočkách zajistili stabilizaci personálního zajištění ve výuce, neboť pokud nedojde k této stabilizaci, nemusí být vysoké škole udělena opětovná akreditace studijního programu. Například při hodnocení Vysoké školy Karlovy Vary, o.p.s. komise doporučila, že je třeba „snížit počet externích vyučujících a vytvořit stabilní jádro kvalitních interních akademických pracovníků odborně aktivních v oblastech, jejichž výuku zajišťují, a nebudou mít významnější zakotvení na jiných pracovištích.“⁷¹ Ke stejnému závěru došla komise i při hodnocení Rašínovy vysoké školy s.r.o. Brno, kde kromě nedostatečného personálního zabezpečení studijního programu, vedení školy upozorňovala na skutečnost, že stávající pedagogové nemají ani potřebnou publikační činnosti v uplynulých pěti letech. Rovněž kvalita obhájených kvalifikačních prací a to jak bakalářských, tak magisterských, je na velmi nízké úrovni, což může být důsledkem toho, že vedoucí diplomových prací jsou převážně externí zaměstnanci a vysoký počet prací na jednotlivé vedoucí práce. Na základě těchto zjištění bylo akreditační komisí navrženo odnětí akreditace u navazujícího magisterského programu a u dvou bakalářských studijních programů byla tato akreditace omezena.

Jak vyplývá z výroční zprávy Akreditační komise, nejzávažnějším problémem je v současné době zajištění kvalitní výuky na vysokých školách. Tu mají zajistit odborně kvalitní pedagogové a především garant studijního programu. Komise se při hodnocení setkala i s takovým pochybením, kdy na Univerzitě Jana Amose Komenského Praha s.r.o. na pracovišti Starý Hrozenkov a Frýdek Místek zjistila, kromě slabého personálního zajištění výuky i skutečnost, že není prováděno oponování kvalifikačních prací. Jelikož se

⁷¹ Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2010. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2011. [cit. 2011-09-25]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/276/CZ_vyrocní_zpráva_ak_2010.pdf>.

jednalo o závažné pochybení ze strany vysoké školy navrhl komise omezení akreditace, kdy vysoká škola má zákaz přijímat nové uchazeče ke studiu.

Z výroční zprávy je jasné patrné, že se komise snaží zajistit hlavní cíl vysokoškolského vzdělávání, jak ukládá zákon o vysokých školách a to důsledných dodržování podmínek stanovených při akreditaci studijního programu. Je kladen vysoký nárok na personální obsazení s cílem stabilizace, dále požadavek na publikační činnost v uplynulých pěti letech, a materiální zajištění studentů i vyučujících. Pokud tyto požadavky nejsou ze strany vysoké školy plněny a dodržovány, komise ihned navrhuje odebrání nebo omezení akreditace daného studijního programu.

4.4.6 Hodnocení Akreditační komise na Českou zemědělskou univerzitu v Praze

Hodnocení České zemědělské univerzity v Praze proběhlo v roce 2007, kdy proběhla kontrola na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů a dále na Institutu tropů a subtropů. Z výroční zprávy je patrné, že bylo doporučeno „zajistit potřebný počet profesorů a docentů ve věkové kategorii 35-53 roků, neboť v době kontroly byl věk pedagogů nad 61 roků. Publikační aktivita byla přiměřeně vysoká včetně vědecké a výzkumné.“⁷²

4.5 Docenti na vysokých školách

Pro zajištění kvalitní a odborné výuky na vysokých školách je nutné zajistit potřebný počet kvalitních a odborně připravených pedagogů. Tento požadavek zajišťují docenti a profesori v daných oborech. Na potřebu zajištění kvalitního personálního zabezpečení výuky upozorňuje Akreditační komise ve svých zprávách. Docentem⁷³ je akademický pracovník vysoké školy, kterého na základě habilitačního řízení jmenoval rektor v daném oboru. Tento model při jmenování docentem⁷⁴ byl přijat od roku 1990 kdy došlo k posílení pravomocí vysokých škol. Do této doby se při jmenování docentem uplatňoval princip

⁷² Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2007. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2008. [cit. 2011-09-29]. Dostupné z

<http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/173_CZ_vyrocní_zpráva_ak_2007.pdf>.

⁷³ § 71 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁷⁴ § 6 odst. 5 vyhlášky ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 447/1990 Sb., o habilitaci docentů a podmínkách a průběhu jmenování profesorů.

politické moci v řízení vysokých škol, neboť jmenování od roku 1950 prováděl ministr školství, věd a umění⁷⁵ a od roku 1966 ministr školství a kultury.⁷⁶

4.5.1 Habilitační řízení

Habilitační řízení je vždy zahájeno na návrh uchazeče, který se chce habilitovat v daném oboru. Samotné habilitační řízení ověřuje vědeckou nebo uměleckou kvalifikaci uchazeče o habilitaci. Ověřování kvalifikace uchazeče probíhá na základě habilitační práce a její obhajoby. Součástí je i habilitační přednáška, která má ověřit pedagogickou způsobilost uchazeče.

Součástí habilitačního řízení je předložení životopisu uchazeče, jeho doklady o dosaženém vysokoškolském vzdělání, doklady osvědčující jeho pedagogickou praxi a seznam všech vědeckých a odborných prací včetně absolvovaných stáží.⁷⁷

Návrh na habilitaci je podáván na vysoké škole, která má akreditaci pro habilitaci v daném oboru a to k děkanovi nebo rektorovi fakulty, na které má dojít k habilitaci. V případě, že nejsou v návrhu žádné vady dojde k habilitačnímu řízení. V opačném případě je řízení zastaveno do doby než jsou vady odstraněny.

Při přijetí návrhu na habilitační řízení je děkanem nebo rektorem návrh předložen vědecké radě fakulty nebo vysoké školy. Společně s tím, je navrženo složení habilitační komise, která je tvořena pěti členy, přičemž nejméně tři členové jsou z jiné vysoké školy. Členové habilitační komise jsou profesori, docenti a další významní představitelé v daném oboru. Předseda habilitační komise je vždy profesor.

Jak již bylo uvedeno, uchazeč o habilitaci musí dokládat dosažené vysokoškolské vzdělání. Této povinnosti můžou být zbaveni pouze uchazeči v uměleckých oborech.

Pro habilitační řízení jsou habilitační komisí jmenováni tři oponenti, přičemž z dané vysoké školy, na které probíhá habilitační řízení může být pouze jeden oponent.

⁷⁵ § 27 odst. 2 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách.

⁷⁶ § 27 odst. 2 zákona č. 19/1966 Sb., o vysokých školách.

⁷⁷ § 72 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Habilitační práci ve smyslu zákona o vysokých školách je:

- „Písemná práce, která přináší nové vědecké poznatky, nebo
- soubor uveřejněných vědeckých prací nebo inženýrských prací doplněný komentářem, nebo
- tiskem vydaná monografie, která přináší nové vědecké poznatky, nebo
- umělecké dílo nebo umělecký výkon nebo jejich soubor, kterým je například vynikající veřejná umělecká činnost.“⁷⁸

V případě úspěšné obhajoby habilitační práce je vědeckou radou postoupen rektorovi návrh na jmenování docentem. Jestliže rektor se jmenováním docentem však nesouhlasí, vrátí návrh vědecké radě, která tajným hlasováním rozhodne, zda bude uchazeč jmenován docentem nebo ne. Když návrh na jmenování docentem nezíská většinu hlasů vědecké rady je řízení o habilitaci zastaveno. Proti rozhodnutí vědecké rady může uchazeč podat námitku k děkanovi, který jí postoupí rektorovi k rozhodnutí. Rozhodnutí rektora ve věci habilitačního řízení je konečné a nelze využít obecné předpisy o správním řízení.⁷⁹

V tomto smyslu se vyjádřil i Ústavní soud České republiky, který ve svém usnesení ve věci návrhu na zrušení rozhodnutí vědecké rady Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v habilitačním řízení navrhovatele o jmenování docentem v oboru astronomie. Ústavní soud České republiky ústavní stížnost zamítl s tím, že „v dané věci jde o výsledek habilitačního řízení, v němž navrhovatel vystupoval jako uchazeč, resp. kterého se zúčastnil na základě svobodného rozhodnutí, tedy na základě vlastního přivolení, a vzhledem k tomu, že završující akt v kladném případě, tj. jmenování, nemá zcela zjevně povahu autoritativního rozhodnutí, že nejde v případě rozhodnutí vědecké rady o zásah orgánu veřejné moci.“⁸⁰ Tímto usnesením vyjádřil Ústavní soud České republiky jasné stanovisko, že jen vysoké školy mohou udělovat vědeckopedagogické tituly a výsledek

⁷⁸ § 72 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁷⁹ § 72 odst. 13 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁸⁰ Usnesení II. ÚS 86/95 ze dne 23.6.1995.

habilitačního řízení není autoritativním výrokem, ale výkonem práva podle Listiny základních práv a svobod.⁸¹

4.5.2 Počet jmenování docentů na České zemědělské univerzitě v Praze

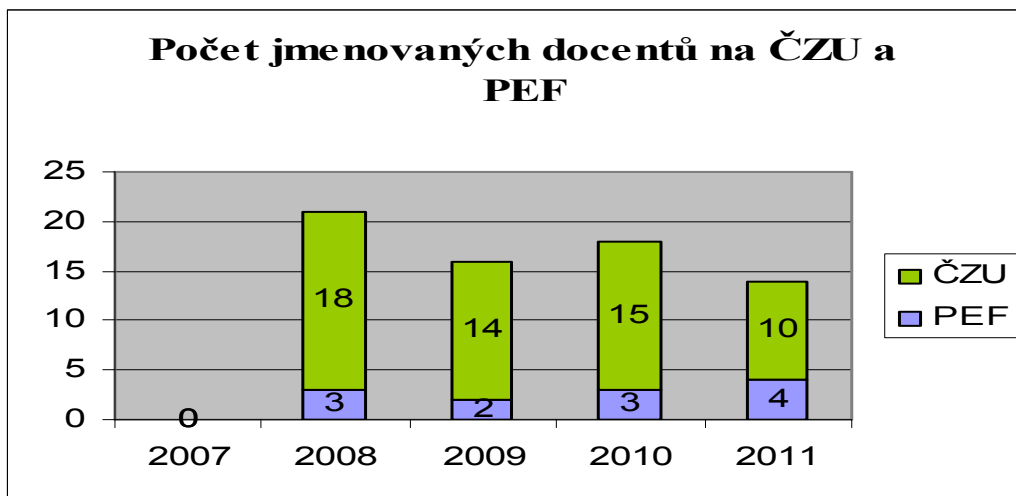
Cílem vysokých škol je řádně a kvalitně vykonávat svoje poslání a úkoly je potřebné zajistit na vysoké škole dostatek kvalitních a odborných pedagogů. V tomto duchu se téměř ve všech hodnoceních na vysokých školách zmiňuje samotná Akreditační komise a klade na tento prvek zvýšenou pozornost.

V roce 2011 bylo v České republice celkem habilitovaných 1165 docentů. V období od roku 2007 do 2011 se na České zemědělské univerzitě habilitovalo celkem 57 pedagogů. Jak je patrné z grafu č. 3 Počet jmenovaných docentů na ČZU a PEF, nejvíce osob habilitovalo v rámci celé univerzity v roce 2008, kdy bylo habilitováno 18 docentů. V následujících letech do současnosti je stav stabilizovaný a je jmenováno každý rok více jak 10 docentů.

Pokud se však zaměříme na Provozně ekonomickou fakultu České zemědělské univerzity v Praze, je situace v habilitacích ještě stabilnější než na celé univerzitě. V období od roku 2007 do 2011 bylo celkem habilitováno 12 osob. Je nutné zdůraznit, že v samotném roce 2007 však v rámci celé univerzity nebyl nikdo habilitován a tudíž je hodnocené období kdy došlo k habilitaci pouhé čtyři roky. Z grafu č. 3 je názorně vidět stabilita jmenování docentů na Provozně ekonomické fakultě, kdy v roce 2008 bylo jmenovány tři osoby, v roce 2009 dvě osoby, v roce 2010 tři osoby a v roce 2011 k datu 17.10.2011 celkem čtyři osoby. Jmenný seznam osob jmenovaných docentů na této fakultě je uveden v příloze č. 3. Ve všech případech jmenování docentem se jedná o již ukončené habilitační řízení.

⁸¹ Čl. 15 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Graf. č. 3 Počet jmenovaných docentů na ČZU a PEF

Zdroj: Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2011. [online]. [cit. 2010-10-30]. dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/habilitacni-řízení>>.

4.6 Profesori na vysokých školách

Jmenování profesorem v daném oboru na vysoké škole je do jisté míry vrcholné ocenění pedagogů na vysokých školách. Uchazeč, který má být jmenován profesorem je osobou, která je pedagogicky a vědecky kvalifikovanou osobou a již habilitovala docentem v oboru ve kterém má být jmenována profesorem. Oprávnění jmenovat profesory⁸² v daném oboru má prezident republiky. Prezident republiky jmenuje profesorem osobu na návrh vědecké rady příslušné vysoké školy, na které probíhalo řízení ke jmenování profesorem a to prostřednictvím ministra školství, mládeže a tělovýchovy. V oblasti jmenování profesorů došlo po roce 1989 k posílení postavení vysokých škol, neboť do této doby byla profesorem jmenována osoba na návrh vlády.⁸³ Pravomoc prezidenta republiky na jmenování profesorů zůstala nedotčena. Označení docent nebo profesor je na základě zákona o vysokých školách považováno jako vědeckopedagogický titul a nejedná se o udělované akademické tituly na vysokých školách.

4.6.1 Podmínky k řízení ke jmenování profesorem

Základní podmínkou, aby mohl být uchazeč jmenován profesorem, je předchozí habilitační řízení na docenta v daném oboru na vysoké škole. Pokud však nastane situace, kdy je

⁸² § 73 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁸³ např. § 25 odst. 2 zákona č. 19/1966 Sb., o vysokých školách nebo § 74 odst. 1 zákona č. 39/1980 Sb., o vysokých školách.

uchazečem ke jmenování profesorem osoba, která již profesorem je na některé z prestižních zahraničních vysokých škol, může rektor vysoké školy, na které má proběhnou řízení ke jmenování profesorem, na návrh vědecké rady uchazeči prominout podmínku předchozího jmenování docentem. Toto oprávnění rektora je však využíváno jen v zcela výjimečných případech.

Jmenování profesorem je zahájeno, předložením návrhu uchazečem, který je podpořen nejméně dvěma písemnými stanovisky od profesorů v daném nebo příbuzném oboru. Dalším možným způsobem jak zahájit řízení ke jmenování profesorem je ten, že toto řízení zahájí sama vědecká rada fakulty nebo vysoké školy a to z vlastního podnětu. Podmínky, které je nutné splnit jsou v obou případech shodné.

Návrh k řízení ke jmenování profesorem schvaluje hodnotící komise, která je schválena vědeckou radou příslušné vysoké školy. Hodnotící komise je složená z profesorů, docentů a dalších významných odborníků daného oboru v pětičlenném složení. Aby byl celý proces hodnocení objektivní, tak nejméně tři členové hodnotící komise jsou z jiných vysokých škol, než na které se řízení koná.⁸⁴

Po posouzení kvalifikace uchazeče se hodnotící komise v tajném hlasování usnese, zda má být uchazeč jmenován profesorem. Pokud návrh na jmenování profesorem nezíská většinu hlasů všech členů hodnotící komise, dojde k zastavení řízení ke jmenování profesorem. Výsledek hlasování poté předseda hodnotící komise sdělí vědecké radě, která hodnotící komisi sestavila. V případě, že hodnotící komise dospěje k závěru, že uchazeč ke jmenování profesorem má být jmenován, vědecká rada uchazeče vyzve, aby na veřejném zasedání vědecké rady přednesl svojí koncepci vědecké nebo umělecké práce v oboru ve kterém je vedeno řízení ke jmenování profesorem. Vědecká rada se po seznámení s koncepcí uchazeče v tajném hlasování rozhodne, zda má být uchazeč jmenován profesorem.⁸⁵ V případě schválení návrhu uchazeče ke jmenování profesorem je návrh předložen ministru školství, mládeže a tělovýchovy. Samotný akt jmenování profesorem přísluší prezidentu republiky.

⁸⁴ § 74 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách.

⁸⁵ § 74 odst. 6 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Všechny okolnosti související s habilitačním řízením a řízením ke jmenování profesorem je vysoká škola povinna neprodleně zveřejňovat na úřední desce a rovněž informuje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.⁸⁶

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy informace týkající se habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorů zveřejňuje na svých internetových stránkách. Stejně tak jako u habilitačního řízení tak i u řízení ke jmenování profesorem se na toto řízení nevztahuje správní řád.⁸⁷

4.6.2 Počet jmenování profesorů na České zemědělské univerzitě v Praze

V průběhu roku 2011 bylo v České republice jmenováno celkem 77 profesorů na všech vysokých školách a v různých oborech. Na samotné České zemědělské univerzitě v Praze byli jmenováni profesorem dva pedagogové. Z grafu č. 4 Počet jmenovaných profesorů v ČR a ČZU je patrný klesající stav v počtu jmenovaných profesorů na univerzitě. Ještě v roce 2008 bylo v celé České republice celkem jmenováno 148 profesorů a na ČZU 8 profesorů, tak v roce 2009 to byl již počet 4 profesorů k celkovému počtu 171. V roce 2010 se počet jmenovaných profesorů na ČZU zvýšil na 5 profesorů z celkového počtu 142 profesorů v celé České republice. Rok 2011 nebyl pro ČZU tolik příznivý, neboť byli jmenováni pouze dva profesori z celkového počtu v celé republice 77 profesorů.

Domnívám se, že počet profesorů na České zemědělské univerzitě se bude v budoucnu zvyšovat a to v důsledku jak se zvyšuje počet samotných docentů na vysoké škole. Tím, že dochází k personální stabilizaci pedagogů na vysokých školách a to díky přijaté přísné regulaci (registr docentů a profesorů) a kladenému důrazu na kvalitní a odborné zajištění výuky. Aby v budoucnu zcela zbytečně nedocházelo k neprodlužování akreditací studijních programů nebo neudělování akreditací u nových studijních programů, budou školy své pedagogy nabádat k habilitačnímu řízení. V případě snižujícího se počtu docentů a profesorů, bude mít v budoucnu za následek odebrání akreditací a možná i zániku některých malých vysokých škol.

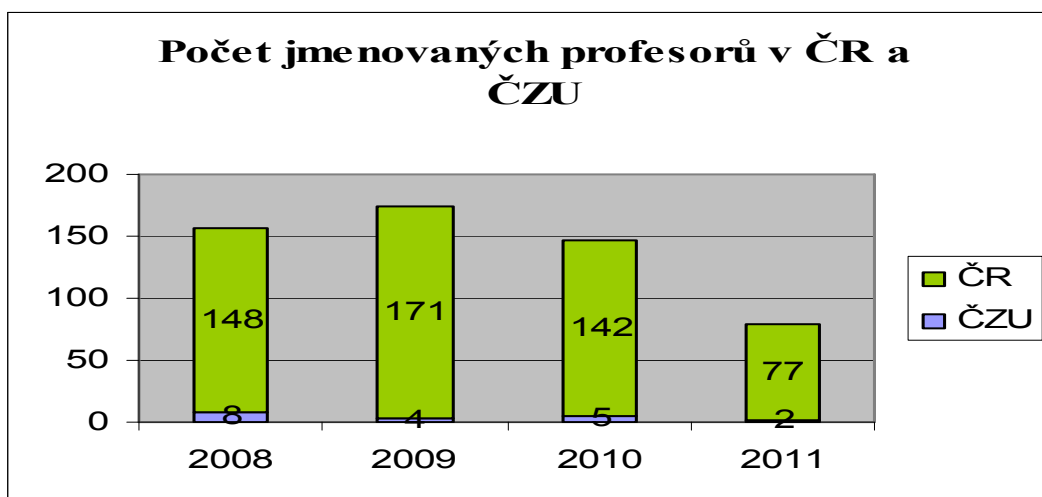
⁸⁶ § 75 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁸⁷ § 74 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

4.7 Působnost ministerstva

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má v oblasti vysokoškolského vzdělávání postavení určitého kontrolora kvality. Jeho základním úkolem je řádný chod vysokých škol, které zajišťuje prostřednictvím svého působení na vysoké školy. Jedná se především o udělování státního souhlasu při vzniku soukromých vysokých škol (viz. Kapitola 4.1.2 Zřízení a zrušení soukromé vysoké školy), udělování akreditace studijním programům a akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem (viz kapitola 4.3.3 Řízení o akreditaci studijního programu) nebo samotného hodnocení veřejných vysokých škol v oblasti jejich hospodaření⁸⁸ s rozdělenými finančními prostředky

Graf č. 4 Počet jmenovaných profesorů v ČR a ČZU

Zdroj: Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2011. [online]. [cit. 2010-10-30]. dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/jmenovani-profesoru>>

z příslušné kapitoly státního rozpočtu. Dalším důležitým nástrojem je možnost kontroly přímo u státních zkoušek a to prostřednictvím svých jmenovaných členů ve zkušební komisi. Tímto instrumentem se ministerstvo může osobně přesvědčit o průběhu konání státních zkoušek. Pro samotné vysoké školy je důležité, že ministerstvo registruje jejich

⁸⁸ zákon ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole.

vnitřní předpisy.⁸⁹ Ministerstvo rozhoduje ve věcech, ve kterých se jedná o uznávání zahraničního vzdělání na vysokých školách. Pokud se jedná o uznání vzdělání ze zahraničních škol ve státech se kterými má Česká republika uzavřenou mezinárodní smlouvu, rozhoduje ministerstvo samo, v ostatních případech již pověřuje vysoké školy, které mají podobné studijní programy.

⁸⁹ např. Studijní a zkušební řád ČZU v Praze pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech.

5 ROZBOR AKTUÁLNÍCH PRÁVNÍCH PROBLÉMŮ VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

V současné době je vysokoškolské studium na vysokých školách pod určitým drobnohledem a to jak sdělovacích prostředků, odborníků v dané oblasti, tak i samotnou laickou veřejností. Tento zvýšený zájem o tuto oblast našeho společenského života odstartovala v roce 2009 kauza údajného opsání části své disertační práce tehdejším proděkanem právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Zveřejněním celé kauzy ve sdělovacích prostředcích mělo za následek, že část veřejnosti začala mít pochybnost o poctivosti studia na této škole. Univerzita začala ztrácet svoje dobré jméno a prestiž, neboť se mnoho občanů, ale i budoucích studentů obávalo, že jejich studium na této vysoké škole bude zcela zbytečné a v budoucnosti neuplatnitelné právě pro svojí minulost. Po vypuknutí tohoto problému na zmíněné vysoké škole provedla Akreditační komise, kdy ve své zprávě o stavu na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni došla k závěru, že „zde probíhalo doktorské studium a státní rigorózní zkouška nestandardním způsobem.“⁹⁰ Akreditační komisí byla poté omezena akreditace doktorského studijního programu Teoretické právní vědy s tím, že škola již nesměla přijímat nové studenty ke studiu.

V této části diplomové práce je zhodnocen vývoj aktuálních právních problémů vysokoškolského vzdělávání vycházející právě ze situace, která byla na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Jsem si vědom, že problémů v oblasti vysokého školství je více, ale v práci jsou pouze nejaktuálnější problémy.

5.1 Porušování autorského práva

V České republice je „výsledek tvůrčí duševní činnosti chráněn zákonem,“⁹¹ ve spojení s Ústavou České republiky.⁹² Všechna práva týkající se problematiky autorského práva

⁹⁰ Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2009. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2010. [cit. 2011-09-29]. Dostupné z

<http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/175_CZ_vyrocní_zpráva_ak_2009.pdf>.

⁹¹ Čl 34 odst. 1, , usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁹² Čl. 3, ústavního zákona č. 1/1992 Sb., Ústava České republiky.

a práva související s právem autorském upravuje autorský zákon⁹³, který vychází z principu „zaručeného svobodného vědeckého bádání a umělecké tvorby.“⁹⁴ Pod těmito pojmy si můžeme představit, že dílem je považováno „dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.“⁹⁵ Je však nutné si uvědomit, že ochrany autorského díla užívají i nedokončená díla včetně jejich částí a názvů. Za dílo však není považováno „zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě.“⁹⁶ Výjimku v ochraně autorského díla tvoří dokumenty vzniklé a uveřejněné ve veřejném zájmu. Jedná se o „úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, jakož i úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, včetně úředního překladu takového díla, sněmovní a senátní publikace, pamětní knihy obecní (obecní kroniky), státní symbol a symbol jednotky územní samosprávy a jiná taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany, výtvoři tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo anonymní nebo o dílo pseudonymní.“⁹⁷ V případech, kdy není uplatňována právní ochrana autorského díla, je nutné dodržovat zásadu, že použitím díla nedojde ke snížení jeho hodnoty. Osobou autora je vždy ten, kdo dílo vytvořil.

5.1.1 Plagiátorství a plagiát

Plagiátorstvím lze označovat „vydávání cizího literárního nebo jiného uměleckého nebo vědeckého díla za vlastní, popř. převzetí části cizí práce, bez uvedení použitých zdrojů“⁹⁸, přičemž samotným plagiátem je „nedovolená napodobenina (přesná nebo částečná)

⁹³ zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským.

⁹⁴ Čl 15, usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁹⁵ § 2 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským.

⁹⁶ § 2 odst. 6 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským.

⁹⁷ § 3 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským.

⁹⁸ České terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 10.10.2011]. dostupné z

<http://aleph.nkp.cz/F/LKDAJ7N127CIYCSR153CKP7NY2PFYQKU7AJ2JYV4XBPT22M27C-39514?func=find-b&find_code=WTD&request=Plagi%C3%A1torstv%C3%AD&adjacent=N>.

uměleckého nebo vědeckého díla jiné osoby, která je bez uvedení předlohy vydávána za originál; její původce tak porušuje autorská práva autora původní předlohy.“⁹⁹

5.1.2 Formy plagiátorství

Při psaní odborných dokumentů¹⁰⁰ v prostředí vysokoškolského studia je nutné vždy dodržovat předepsané standardy. V souvislosti s tím, je důležité si uvědomit, že nedodržení stanovených pravidel vede k tomu, že odborný text bude označen jako plagiát a osoba, která bude uvedený text označovat za své dílo bude označena jako plagiátor. V současné době rozlišujeme základní dvě formy plagiátorství.

- úmyslné plagiátorství
- neúmyslné plagiátorství

Pokud se autor při psaní svého odborného textu dopustí toho, že úmyslně použije část textu, které je dílem jiného autora s cílem toto cizí dílo vydávat za své, jedná se o klasický případ plagiátorství, jak již bylo popsáno v předchozí kapitole 5.1.1 Plagiátorství a plagiát. Osoba, která se dopustí takového jednání, porušuje autorský zákon, neboť autorem je ten, kdo dílo vytvořil.¹⁰¹ „Privlastněním si autorství k dílu a jakékoli zveřejnění díla bez souhlasu autora anebo sice s jeho souhlasem, ale s provedením změn v díle, s nimiž autor neprojevil souhlas“¹⁰² je považováno jako neoprávněný zásah do zákonem chráněných práv k autorskému dílu.¹⁰³

Úmyslné plagiátorství

V případech, kdy má autor práce v úmyslu vytvořit nějaké dílo na základě jiného díla a to bez souhlasu původního autora nebo bez udání konkrétního a dohledatelného zdroje, kde pro své dílo čerpal informace apod., dopouští se takový autor protiprávního jednání. Domnívám se, že v daném jednání autora (pokud se jedná o studenta vysoké školy), který

⁹⁹ České terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 10.10.2011]. dostupné z

<http://aleph.nkp.cz/F/LKDAJ7N127CIYCSR153CKP7NY2PFYQKU7AJ2JYV4XBPT22M27C-03954?func=find-b&find_code=WTD&request=plagi%C3%A1t&adjacent=N>.

¹⁰⁰ ČSN ISO 7144 Formální úprava disertací a podobných dokumentů.

¹⁰¹ § 5 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským.

¹⁰² ŠÁMAL, P., PÚRY, F., RIZMAN, S. Trestní zákon. Komentář. II. Díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha : C.H.Beck, 2004. s. 980. ISBN 80-7179-896-7.

¹⁰³ § 270 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

takové dílo vydává za své, nelze spatřovat naplnění znaků disciplinárního přestupku¹⁰⁴, ale naplnění skutkové podstaty trestného činu.¹⁰⁵ Jednalo by se o případy, kdy je zcela jasné, že se jedná o plagiát, kde jsou shodné celé části odstavců, kapitol nebo dokonce celé práce tak jak tomu bylo např. na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni, kde student opsal svojí bakalářskou práci od svého nadřízeného včetně gramatických chyb.¹⁰⁶

Pokud student, který má při svém studiu na vysoké škole vypracovat a následně odevzdat závěrečnou práci a tuto práci zadá jiné osobě, která za něj práci vypracuje a při tomto se dopustí plagiátorství, domnívám se, že by se na osobu samotného studenta mělo hledět jako na plagiátora i přes skutečnost, že on sám práci nezpracovával. To, že ve své práci uvádí, že práci vypracoval, sám přebírá i odpovědnost za plagiátorství. V tomto případě by se mohlo jednat o podezření ze spáchání trestného činu Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi¹⁰⁷ ve formě spolupachatelství, ale dále podezření ze spáchání trestného činu Poškozování cizích práv¹⁰⁸, když vysokou školu poškodil na právech, právě, že vydával závěrečnou práci za svojí i přes skutečnost, že sám tuto práci nenapsal.

Neúmyslné plagiátorství

Někdy jsou však zjištěny případy, kdy studentské práce vykazují znaky plagiátorství a to z důvodů neuvedení zdroje, z kterého student při vypracování své práce vycházel. Je nutné, aby se studenti při psaní závěrečných prací řídil příslušnou normou, která upravuje jak formální úpravu při psaní práce¹⁰⁹ tak i citační podmínky¹¹⁰, včetně elektronických dokumentů.¹¹¹ Při zjištění takového pochybení ze strany studenta je na místě, aby vysoká škola se studentem zahájila řízení pro podezření ze spáchání disciplinárního přestupku. Jaká sankce bude studentovi uložena je třeba pečlivě zvážit podle stupně společenské nebezpečnosti, neboť dle mého názoru není účelem, že bude naše společnost v některých

¹⁰⁴ § 64 zákona č. 118/1998 Sb., o vysokých školách.

¹⁰⁵ § 270 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

¹⁰⁶ Redakce, Bakalářská práce šéfa strážníků v Plzni je téměř shodná s jinou, internetové stránky lidovky.cz. [online]. 2009 [cit. 2011-10-06]. Dostupné z <http://www.lidovky.cz/bakalarska-prace-sefa-strazniku-v-plzni-je-temer-shodna-s-jinou-pv1-/ln_domov.asp?c=A091021_182914_ln_domov_mtr>.

¹⁰⁷ § 270 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

¹⁰⁸ § 181 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

¹⁰⁹ ČSN ISO 7144 Formální úprava disertací a podobných dokumentů.

¹¹⁰ ČSN ISO 690 Bibliografické citace.

¹¹¹ ČSN ISO 690-2 Bibliografické citace, část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části.

případech zcela zbytečně kriminalizována. Jsem si vědom skutečnosti, že po spáchání protiprávního jednání má následovat spravedlivý a odpovídající trest. Vždy je nutné řádně zjistit skutkový stav věci a okolnosti které vedly k protiprávnímu jednání. I v prostřední našeho vysokého školství jsou známy případy, že pedagogický pracovník byl obviněn z plagiátorství, když svojí část práce použil v další práci bez uvedení zdroje. Takové jednání je označováno jako selfplagiátorství.

Selfplagiátorství

„Tento typ plagiátorství je specifický tím, že při něm nedochází k porušování autorských práv. To ovšem neznamená, že je selfplagiátorství přípustné. Zejména pokud autor publikuje článek v několika časopisech, přičemž z každého dalšího publikování má finanční užitek. Nemusí se dokonce jednat ani o práci jako celek, nepřípustné je znovupoužití jakékoliv součásti práce bez uvedení původního zdroje. V univerzitním prostředí se jedná především o využití vlastní předešlé práce, dat v dalším úkolu bez řádné citace. Sem patří i použití jednoho eseje pro více předmětů, což není přípustné ani při opakování totožného předmětu.“¹¹² Zde je však nutné zdůraznit do jaké míry je takové jednání protiprávní. Z hlediska lidského náhledu není takové jednání etické, ale protiprávní se domnívám by být nemělo. Jedná se stále o dílo jednoho autora, který část svého díla dále použil. Určitý problém by mohl nastat v situaci, kdy např. bývalý student magisterského studijního programu použije svojí diplomovou práci v bakalářském studijním programu jako bakalářskou práci. Ačkoliv je student autorem tohoto díla, bude označován za plagiátora, pokud nebude u každého odstavce nebo kapitoly, které použil ze své diplomové práce uvedena příslušná citace. Z pohledu práva a daných pravidel je taková osoba plagiátor.

5.1.3 Software pro odhalování plagiátů

Určité typy plagiátorství jsou průběžně zjištěny na řadě vysokých škol a to jak u samotných studentů tak i pedagogů. Aby mohl být takový plagiát odhalen je v současné

¹¹² ČERNOHLÁVKOVÁ, K., Plagiátorství na vysokých školách, Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Kabinet knihovnictví, 2008. 108 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Petra Šedinová. [cit. 2011-10-06]. Dostupné z <http://is.muni.cz/th/109574/ff_m/diplomova_prace.pdf>.

době řadou veřejných, ale i soukromých vysokých škol využíván software Theses.cz vyvinutý Masarykovou Univerzitou v Brně. Uvedený software v současné době využívá celkem 35 vysokých škol. Seznam vysokých škol zapojených do systému Theses.cz je uveden v příloze 5. Software „slouží vysokým školám a univerzitám (nejen v ČR) jako národní registr závěrečných prací (informací o pracích – název, autor, ...) a jako úložiště prací pro vyhledávání plagiátů. Systém umožňuje zástupcům zapojených škol vkládat práce a vyhledávat mezi nimi plagiáty.“¹¹³ V případě, že má student při psaní své závěrečné práce nějakou pochybnost, že by jeho práce mohla být označena jako plagiát, může využít služby na internetových stránkách Theses.cz kontrolu své závěrečné práce v odkazu odevzdej.cz. V případě, že dojde při kontrole odevzdané práce ke shodě větší než 5 procent, je taková práce označována za plagiát a je nutné zjistit z jakého důvodu k této shodě došlo.

V boji s plagiátorstvím bojují i odborné nakladatelství a proto byla v roce 2007 spuštěna nová služba CrossCheck. Program pracuje na principu, že „články jsou na vstupu kontrolovány, po přihlášení článku do časopisu může program editora varovat, že souslednost slov je podezřele podobná něčemu již publikovanému.“¹¹⁴

Smyslem softwaru je rychle a celkem průkazně odhalovat plagiátorství a to nejen na vysokých školách, ale i v občanském životě. Pro oblast vysokoškolského vzdělávání má tento prvek v boji s plagiátorstvím nejen represivní, ale i preventivní poslání. To, že jsou studenti srozuměni s tím, že jejich práce bude zcela automaticky kontrolována tímto softwarem, dává předpoklad, že si studenti budou dávat při psaní své závěrečné práce pozor na správné citace. Studenti, kteří přes tuto skutečnost mají tendence ve své práci uvádět závěry druhých bez řádné citaci riskují za svoje jednání postih podle zákonů.

5.2 Registr docentů a profesorů

Téměř v každém hodnocení Akreditační komise je kladen vysokým důraz na kvalitu vyučujících na vysokých školách v České republice. Aby mohl být systém vzdělávání na

¹¹³ Vysokoškolské kvalifikační práce. [online].2011 [cit. 2011-10-06]. Dostupné z <<http://theses.cz/>>.

¹¹⁴ VAVŘÍKOVÁ, L., CrossCheck – nová služba v boji proti plagiátorství. Ikaros. 2007. roč. 11. č. 9. [online]. [cit. 2011-10-06]. Dostupné z <<http://www.ikaros.cz/crosscheck-nova-sluzba-v-boji-proti-plagiatorstvi>>.

vysokých školách kvalitní a v budoucnu nedocházelo k jeho postupnému snižování v důsledku snižující se kvality vyučujících, Akreditační komise apeluje ve svých hodnoceních na vedení vysokých škol k zajištění potřebného počtu pedagogů, kteří musejí být zároveň i odborně způsobilí k zajištění výuky. Jelikož osoby docentů a profesorů jsou pro samotné vysoké školy jedním z nejdůležitějších prvků pro kvalitní výuku, ale i pro zajištění akreditace studijních programů, bylo ještě v nedávné době běžnou praxí, že jeden profesor nebo docent garantoval výuku v několika studijních programech najednou nebo dokonce na několika vysokých školách. Jak bylo uvedeno v kapitole 4.3.4 Garance kvality studijního programu, v současné době Akreditační komise důsledně vyžaduje, ale i kontroluje, aby jeden docent nebo profesor byl „garantem současně pouze jednoho bakalářského, magisterského a doktorského studijního programu“¹¹⁵ Tímto omezujícím prvkem ve svobodném předávání zkušeností docentů a profesorů vůči svým studentům, chce Akreditační komise zajistit určitou stabilizaci kvality výuky na vysokých školách. Pokud k tomuto omezení nedojde, došlo by v oblasti vysokoškolského vzdělávání ke stavu, který by nebyl dlouhodobě udržitelný z pohledu zajištění odpovídající kvality ve výuce na vysokých školách. V době, kdy tento pro docenty a profesory omezující prvek nebyl uplatňován, docházelo k situacím, že jeden docent nebo profesor mohl v libovolném počtu garantovat kvalitu studijních programů na neomezeném počtu vysokých škol, neboť na těchto školách měl jen nepatrný zlomek pracovního úvazku. To však vysoké škole stačilo k tomu, aby se jménem tohoto docenta nebo profesora mohla zaštiťovat u Akreditační komise při schvalování o udělení akreditace studijního programu na dané vysoké škole. Akreditační komise neměla žádnou možnost jak a kde ověřit při projednávání podané žádosti o akreditaci studijního programu, zda uvedená osoba garanta studijního programu skutečně osobně zajišťuje výuku v daném studijním programu. Většinou se jednalo o osobu, která sice studijní program garantovala, ale již neměla čas samotnou výuku zajišťovat. Tu potom na daných vysokých školách zajišťovali externí pracovníci, kteří pro vysokou školu pracovali. Na druhou stranu je však nutné říci, že omezením garance kvality pro studijní program dochází k určitému ochuzení studentů, neboť pokud docent nebo profesor může garantovat pouze jeden studijní program ve všech stupních nemůže již své vědomosti osobně předávat jako garant na jiné škole. Může to

¹¹⁵ Standardy Akreditační komise pro posuzování garancí studijních programů docenty nebo profesory. Internetové stránky Akreditační komise. [online].2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/264/standardy_pro_garance_03_2011.pdf>.

však znamenat, že vysoké školy díky takové osobě získají dobré jméno a přilákají další studenty a možná i organizace, které budou podporovat výzkum na takové škole.

K zajištění kontroly kvality ve výuce na vysokých školách došlo ke zřízení registru docentů a profesorů. Registr vychází z novely zákona o vysokých školách, kdy došlo k rozšíření působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které v této současnosti „vede, zejména pro účely zjišťování skutkového stavu v řízeních ve věcech akreditací, v elektronické podobě registr docentů a profesorů zaměstnaných na veřejných a soukromých vysokých školách obsahující o uvedených zaměstnancích zejména tyto údaje

- jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, datum narození a místo trvalého pobytu zaměstnance; u cizinců též pohlaví, bydliště v České republice a státní občanství,
- údaje o oboru vysokoškolského vzdělání zaměstnance, o jeho akademických titulech, vědeckých hodnostech a vědecko-pedagogických titulech, včetně uvedení programů nebo oborů, ve kterých byly tituly a hodnosti získány,
- údaje o vzniku, změnách a skončení pracovního poměru, popřípadě pracovních poměrů, zaměstnance k vysoké škole, včetně údajů o rozsahu práce, vyjádřeném stanoveným počtem hodin výkonu práce za týden, případně za kalendářní rok nebo za jiné příslušné období, a o době, na kterou je pracovní poměr s vysokou školou sjednán,
- údaje o pracovním zařazení jako docent nebo profesor; při sdružování, využívání a jiném zpracovávání informací je ministerstvo oprávněno samo, případně prostřednictvím jím pověřené osoby, využívat rodná čísla zaměstnanců evidovaných v registru; strukturu informační věty provozované databáze a její technické podmínky stanoví ministerstvo, stejně jako lhůty, v nichž veřejné a soukromé vysoké školy oznamují ministerstvu změny v údajích týkajících se jejich zaměstnanců.“¹¹⁶

¹¹⁶ § 87 písm. j) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Registr docentů a profesorů je zřízen z důvodu, že „pouze profesor nebo docent, který je akademickým pracovníkem příslušné vysoké školy, může garantovat kvalitu a rozvoj studijního programu uskutečňovaného danou vysokou školou.“¹¹⁷

V důvodové zprávě při navrhované změně zákona o vysokých školách se doslova uvádí, že „řeší problém, kdy v důsledku absence informací o skutečném rozsahu a počtu pracovních poměrů akademických pracovníků zejména v kategorii docent a profesor dochází k devalvaci úrovně vysokoškolského vzdělávání, prakticky k nemožnosti zamítat žádosti o akreditace stále dalších a přitom oborově příbuzných studijních programů a studijních oborů a žádostí o udělení státního souhlasu k působení jako soukromá vysoká škola. Z důvodů obtížně doložitelných údajů o nedostatečném personálním zabezpečení.“¹¹⁸

Obtížnou situaci Akreditační komise při schvalování akreditace studijních programů a udělování státního souhlasu jsem již popsal v kapitolách 4.3 Akreditace studijního programu na vysoké škole a 4.1 Zřízení a zrušení vysoké školy. Tímto zásadním regulačním prvkem dle mého názoru dojde k velmi zásadnímu zpomalení nárůstu počtu nově zřizovaných vysokých škol a zároveň ke zvýšení kvality výuky. Tím, že Akreditační komise využívá data z registru, dojde k situaci, že nebude více vysokých škol moci využívat jména docentů a profesorů (v některých případech se dalo označit jen administrativně) ve svůj prospěch ve věci schvalování akreditace studijního programu.

Samotný registr docentů a profesorů spravuje vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Registr označovaný jako informační systém IS REDOP je přístupný online na internetových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – <http://repod.msmt.cz>.

„Elektronický registr bude mít tři úrovně přístupnosti dat:

- vysoké školy budou do systému vkládat informace o svých jednotlivých akademických pracovnících – docentech a profesorech,

¹¹⁷ § 70 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹¹⁸ BARTOŠ, W., BÍČÍK, M., Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 1046/0, V. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-10-24]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=1046&CT1=0>>.

- Akreditační komise bude mít možnost elektronického dotazování ve věcech akreditačního řízení,
- Ústav pro informace ve vzdělávání je provozovatelem IS REDOP a zodpovídá za chod registru ve spolupráci s ministerstvem za jeho další rozvoj; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je zodpovědné za správu a za ověřování správnosti vkládaných dat.¹¹⁹

Aby uvedený registr docentů a profesorů plnil svůj účel, je třeba vkládaná data aktualizovat. K aktualizacím registru dochází dvakrát ročně a to vždy k 1. březnu a 1. říjnu daného roku. Vysokým školám je umožněn vstup do IS REDOP vždy do konce aktualizací období tj. do 31. března a 31. října.

Registr REDOP začal svojí funkci plnit již 1. října 2010. V této době se však ještě jednalo o zkušební provoz do kterého byly zapojeny tři veřejné vysoké školy. Mezi těmito školami je i Česká zemědělská univerzita v Praze.

Podle informací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byl celý provoz registru spuštěn dne 1. března 2011. Vzhledem ke skutečnosti, že vkládané informace do registru jsou osobními údaji, podléhající ochraně¹²⁰ musejí pracovníci vkládající data do registru dbát toho, aby nedošlo k neoprávněnému zneužití těchto dat.

5.3 Účast studenta na zkoušce

V případě, že chce student při svém vysokoškolském studiu řádně ukončit svá studia na dané vysoké škole, je povinen plnit své „povinnosti vyplývající ze studijního programu a zkušebního řádu.“¹²¹ Jedná se především o dodržování vnitřních předpisů vysoké školy a studijních a zkušebních řádů. Studijní a zkušební řád musí mít každá vysoká škola a je registrován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Například Studijní a zkušební

¹¹⁹ Otevřený zpravodaj Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – REPOD, Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. [online].2010. [cit. 2011-10-21]. Dostupné z <<http://www.msmt.cz/file/12643>>.

¹²⁰ zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

¹²¹ § 63 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

řád České zemědělské univerzity ukládá studentovi plnit své povinnosti¹²² tak, jak mu ukládá zákon o vysokých školách.¹²³ Jedná se především o právo konat zkoušky v daném studijním programu. Je nepochybné, že k této zkoušce je povinen se dostavit student, který je do studijního programu zapsán,¹²⁴ neboť studentem daného studijního programu se stává dnem zápisu do studia. V žádné případě se nemůže student u zkoušky nechat zastupovat jiným studentem nebo i osobou mimo vysokou školu. V případě, že k tomuto úkonu ze strany studenta dojde, tak jako například na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity, kde „bývalý šéf šumperských policistů J. K. složil za podřízeného M. J. dvě zkoušky.“¹²⁵ V daném jednání studenta je patrné, že se dopustil jednání, které je v rozporu se zákonem o vysokých školách. Jelikož jeho jednání pro svojí závažnost nelze považovat za disciplinární přestupek,¹²⁶ za který lze uložit sankci¹²⁷ podle zákona o vysokých školách. V této konkrétní věci pomineme skutečnost, že osobou, která se tohoto jednání dopustila je samotný policista, který se služebním slibem zavázal, že „bude důsledně dodržovat právní a služební předpisy.“¹²⁸ To, že se policista k předepsané zkoušce osobně nedostavil a ke zkoušce se jeho jménem dostavil jeho nadřízený, uvedl někoho v omyl nebo využil něčího omylu a způsobil jinému na jeho právech vážnou újmu.¹²⁹ V daném případě se „právy rozumějí nemajetková práva“¹³⁰ a „podvodným jednáním, tj. uvedení v omyl nebo využití omylu, může směřovat nejen vůči poškozenému, ale i vůči jiné fyzické osobě nebo právnické osobě, popř. orgánu apod.“¹³¹ Tím, že se osoba, která nebyla studentem daného studijního programu vydávala ze studenta daného studijního programu (možná s předložením průkazu studenta nebo výkazu o studiu) poškodila práva nejen zkoušejícího pedagoga, ale i samotné vysoké školy, neboť na základě vykonané zkoušky, bylo zapsanému studentovi přiznáno, že předepsanou zkoušku vykonal a splnil.

¹²² Čl. 18 odst. 1 Studijní a zkušební řád ČZU v Praze pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech.

¹²³ § 62 až 63 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹²⁴ Čl. 4 odst. 4 Studijní a zkušební řád ČZU v Praze pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech.

¹²⁵ Redakce, Policista skládal na škole zkoušku za kolegu – dostal podmínku, internetové stránky Lidovky.cz. [online]. 2010. [cit. 2011-10-13]. Dostupné z <http://www.lidovky.cz/policista-skladal-na-skole-zkousku-za-kolegu-dostal-podminku-pt5-/ln_domov.asp?c=A100324_125918_ln_domov_aní>.

¹²⁶ § 64 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹²⁷ § 65 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹²⁸ § 17 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

¹²⁹ § 181 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

¹³⁰ ŠÁMAL, P., PÚRY, F., RIZMAN, S. Trestní zákon. Komentář. II. Díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha : C.H.Beck, 2004. s. 1242. ISBN 80-7179-896-7.

¹³¹ ŠÁMAL, P., PÚRY, F., RIZMAN, S. Trestní zákon. Komentář. II. Díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha : C.H.Beck, 2004. s. 1243. ISBN 80-7179-896-7.

Předpokladem řádného ukončení studia na vysoké škole je splnění předepsaných povinností, ale v tomto případě došlo ke splnění této povinnosti podvodným jednáním. Tím, že vysoká škola tuto zkoušku uzná jako řádně vykonanou a následně při ukončení studia vykonáním státní zkoušky vydá vysokoškolský diplom o absolvování daného studijního programu, bude sama vysoká škola poškozena na svém právu. Kdyby vysoká škola měla informaci, že zkouška je vykonána podvodným jednáním, nikdy by studentovi nevydala vysokoškolský diplom. Na druhou stranu je nutné zmínit i skutečnost, že na celé věci nese svůj díl odpovědnosti i samotná vysoká škola, prostřednictvím svého pedagoga, který byl přítomen u zkoušky. V žádné případě nelze trestní odpovědnost podvádějícího studenta nijak snižovat, protože i kdyby zkoušející pedagog podvodné jednání odhalil, podvádějící student se protiprávního jednání dopustí stejně, ale ve fázi pokusu¹³² spáchat trestný čin. Nutno podotknout, že „pokus trestného činu je trestný jako dokonaný trestný čin.“¹³³ Do jaké míry může takové podvodné jednání zkoušející pedagog na místě odhalit? Domnívám se, že ve většině případech pokud je konána ústní zkouška je možné takové podvodné jednání odhalit. Před započítím konání ústní zkoušky student předloží pedagogovi například výkaz o studiu, ve kterém je fotografie studenta a tuto fotografii je možné ihned na místě ztotožnit s osobou samotného studenta. Samozřejmě, že je možné ve výkazu o studiu vyměnit fotografie, ale tomuto případu lze předejít předkládáním samotného výkazu o studiu a občanským průkazem studenta. Tímto jednoduchým a nijak finančně zatěžujícím způsobem vysoké školy lze předcházet podvodným jednáním u ústních zkoušek. Druhým problémem jsou písemné zkoušky, kde většinou student nejdříve splní písemnou zkoušku a až následně jde ke zkoušejícímu pedagogovi, kam již může jít správná a oprávněná osoba. Těmto podvodům lze zamezit jedině tak, že před započítím písemné zkoušky dojde ke kontrole již zmíněných dokladů studentů. Jedná se však o časově náročnější opatření ze strany vysoké školy. Osobně se domnívám, že takovéto podvodné jednání u zkoušek je na našich vysokých školách zcela ojedinělým jevem.

V tomto konkrétním případě podvodného jednání u zkoušky na vysoké škole, byli pachatelé uznáni vinnými ze spáchání přečinu poškozování cizích práv. Tímto rozsudkem

¹³² § 21 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

¹³³ § 21 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

stát prostřednictvím moci soudní dal jasný signál, že nebude trpět na vysokých školách studenty podvodníky.

5.4 Zveřejňování závěrečných prací

V roce 2005 byl skupinou poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky předložen návrh změny zákona o vysokých školách, kde byl cíl uzákonit pojem „studentské práce“, které měly být školními díly přičemž studenti a zaměstnanci vysoké školy měli mít zajištěn přístup k těmto pracím. Tento návrh se zdůvodňoval novým zněním autorského zákona¹³⁴, který „umožňuje, aby studentské práce, které jsou součástí státních závěrečných zkoušek, tj. bakalářská, diplomová a disertační práce, byly zaměstnancům a studentům vysoké školy zpřístupněné. Bez této úpravy tyto práce nemohou být dostupné, aniž by byla uzavřena smlouva mezi vysokou školou a studentem.“¹³⁵ Tento původní návrh nakonec nebyl přijat a byl zcela změněn. Pozměňovací návrh zákona se již zabýval samotným zveřejňování závěrečných prací. Vysoké školy měly začít nevýdělečně zveřejňovat závěrečné práce svých studentů „u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby.“¹³⁶ Další povinností pro vysoké školy je, že musejí nejméně pět dní před obhajobou závěrečné práce uchazečem zveřejnit odevzdané práce, a zpřístupnit je veřejnosti k nahlédnutí. Pokud si někdo chce ze závěrečných prací dělat výpisky, kopie je toto možné na vlastní náklady. Tou poslední změnou je, že „obhajobou práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.“¹³⁷ Domnívám se, že pokud by uchazeč o obhajobu závěrečné práce vyjádřil nesouhlas nebo souhlas s výhradami k danému zveřejnění jeho práce ještě před obhajobou práce, nebude mu ze strany vysoké školy umožněna obhajoba závěrečné práce.

Jak již uvedl, tato novela byla schvalována v souladu s autorským zákonem. Myslím si, že však došlo k určité transparentnosti v odevzdaných závěrečných pracích. Tím, že je určitá možnost kontroly ze strany zaměstnanců, ale i studentů vysokých škol je možné odhalovat

¹³⁴ § 35 odst. 3 zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském.

¹³⁵ ŠOJDROVÁ, M.et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 949/0, IV. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=949&CT1=0>>.

¹³⁶ § 47b odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹³⁷ § 47b odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

některé nepravosti na vysokých školách. Jsem si vědom toho, že přes skutečnost, že zákon je již v platnosti několik let, najdou se některé vysoké školy, které stále toto ustanovení zákona o vysokých školách porušují, což je i případ plzeňských práv a např. údajně ztracené diplomové práce chomutovské primátorky.

V případě, že by byly všechny obhájené závěrečné práce vždy v souladu se zákonem zveřejněny (většinou jsou dostupné v elektronické podobě), nemohlo by dojít tak jako na právnické fakultě v Plzni, aby „zmizela víc než polovina disertací.“¹³⁸

5.5 Odebrání titulu

Po zveřejnění celé kauzy na právnické fakultě v Plzni, bylo vedením Západočeské Univerzity sděleno, že bude tzv. rychlostudentům odebírat získané tituly na uvedené vysoké škole. Otázkou je, zda podle dnes platného zákona o vysokých školách může vysoká škola studentovi odebrat vysokoškolský titul. Na daný problém není jednotný názor. Jedni uvádějí, že takový titul lze odebrat, druzí, že nelze.

Akademický titul lze odebrat

Každý student, který studuje vysokou školu musí při svém studiu splnit předepsané povinnosti. Jedná se zejména, že musí být přijat na vysokou školu, kde se řádně запиše ke studiu. Součástí studijního programu je plnění předepsaných zápočtů a zkoušek dané studijním programem, které jsou vykonávány ve standardní době studia. Po splnění všech těchto studijních povinností má student právo vykonat státní závěrečnou zkoušku s obhajobou své závěrečné práce. Po úspěšně vykonané státní závěrečné zkoušce se student stává absolventem příslušné vysoké školy, kdy mu je přiznán příslušný akademický titul, neboť „nikdo kromě vysoké školy nemá právo přiznávat akademický titul.“¹³⁹

Důležité je však upozornit na skutečnost, zda student, který vysokou školu „vystudoval“ poněkud nestandardním způsobem má právo, aby mu byl přiznán akademický titul a pokud

¹³⁸ ŠRÁMKOVÁ, J. Plzeňská práva jsou prohnílá, kromě plagiátorství zmizela polovina disertací. , internetové stránky iDnes.cz. [online].2009. [cit. 2011-11-01]. Dostupné z <http://zpravy.idnes.cz/plzenska-prava-jsou-prohnila-krome-plagiatorstvi-zmizela-polovina-dizertaci-1he-/studium.aspx?c=A090921_123227_domaci_lpo>.

¹³⁹ § 2 odst. 9 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

mu již byl přiznán, zda mu je možno takový titul odebrat. Nejprve je nutné si vyjasnit co je to nestandardním způsobem. Tím podle mého názoru může být označeno studium, které trvalo zcela evidentně krátkou dobu, kdy samotný student není schopen splnit všechny své studijní povinnosti. Jedním z těchto případů může být skutečnost, že student na právnické fakultě v Plzni „pětiletý obor absolvoval za pouhé dva a půl měsíce.“¹⁴⁰

Zákon o vysokých školách stanovuje, že v „řízeních ve věcech upravených v zákoně se postupuje podle obecných předpisů o správním řízení.“¹⁴¹ Obecným předpisem o správním řízení je myšlen správní řád.¹⁴²

Jestliže student při svém studiu řádně neplnil své povinnosti, které mu ukládá zákon o vysokých školách, nelze tyto případy řešit podle správního řádu, neboť „na rozhodování o právech a povinnostech studenta se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.“¹⁴³ V těchto případech je nutné vycházet z vnitřních předpisů¹⁴⁴ vysoké školy. V případě zaviněného porušení některé povinnosti uložené studentovi vnitřním předpisem školy, se student dopustí disciplinárního přestupku. Za takový přestupek lze studentovi uložit sankci podle zákona o vysokých školách. Jedná se o:

- „Napomenutí,
- podmíněné vyloučení ze studia se stanovením lhůty a podmínek k osvědčení,
- vyloučení ze studia.“¹⁴⁵

Při projednávání disciplinárního přestupku je možné upustit od sankce, pokud samotné projednání vede k nápravě. Z tohoto lze vyvodit, že studentovi, který řádně neplnil nebo podvodně plnil své studijní povinnosti nelze uložit sankci odebrání akademického titulu, neboť v době studia nebyl studentovi ještě vysokou školou přiznán akademický titul a pokud mu již byl po absolvování studia přiznán, již zase není studentem vysoké školy. Za

¹⁴⁰ Redakce. Práva v Plzni udělal za pár měsíců, odebrání titulu se brání žalobou, internetové stránky iDnes.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-11-08]. Dostupné z < http://zpravy.idnes.cz/prava-v-plzni-udelal-za-par-mesicu-odebrani-titulu-se-brani-zalobou-1ff-/domaci.aspx?c=A110909_104407_domaci_hv>.

¹⁴¹ § 105 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹⁴² zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

¹⁴³ § 68 odst. 1 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

¹⁴⁴ např. Studijní a zkušební řád ČZU v Praze pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech.

¹⁴⁵ § 65 odst. 1 zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

další je nutné zdůraznit, že zákon o vysokých školách ani sankci odebrání akademického titulu nezná a tudíž takovou sankci pro spáchaný disciplinární přestupek nelze uložit.

Absolventovi vysoké školy je po vykonání státní závěrečné zkoušky vydán vysokoškolský diplom a přiznán akademický titul. V případě, že nebyly studentem při studiu splněny předepsané povinnosti tak jak ukládá zákon o vysokých školách, tak se Pavelka domnívá, že „akademický titul se automaticky pozbývá pozbytím právních účinků dokladu získání konkrétního akademického titulu, tedy pozbytím právních účinků vysokoškolského diplomu.“¹⁴⁶ K tomu, aby vysokoškolský diplom pozbyl platnosti, by musela vysoká škola, jako orgán, který vydal vysokoškolský diplom postupovat podle IX. Hlavy, druhé části správního řádu.¹⁴⁷ V tomto přezkumném řízení vysoká škola zruší svoje původní rozhodnutí, tedy vydání vysokoškolského diplomu s právem používat akademický titul. V rámci přezkumného řízení by musela vysoká škola jako orgán rozhodující v dané věci, vydat usnesení o tom, že ve věci zahájila přezkumné řízení v rámci kterého ruší své původní rozhodnutí tj. vydání vysokoškolského diplomu. Pavelka se domnívá, že „je třeba vycházet z toho, že taková osoba se po zrušení správního rozhodnutí, místo jehož písemného vyhotovení je vydán vysokoškolský diplom, ocitne v postavení, jaké měla před zahájením daného správního řízení. Taková osoba tedy bude mít opět status studenta.“¹⁴⁸ V takovém případě by vysoká škola pochybení studenta při svém studiu řešila jako disciplinární přestupek.

Akademický titul nelze odebrat

Dle mého názoru, však v současné době podle platné právní úpravy vysokoškolský diplom odebrat nelze. Vysoké školy jako „správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona,“¹⁴⁹ přičemž tento princip je odvozen z Ústavy České republiky, že „státní moc slouží všem

¹⁴⁶ PAVELKA, I., Možnosti odebrání akademických titulů za platné právní úpravy. internetové stránky epravo.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-10-11]. Dostupné z <<http://www.epravo.cz/top/clanky/moznosti-odebirani-akademickych-titulu-za-platne-pravni-upravy-63172.html>>.

¹⁴⁷ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

¹⁴⁸ PAVELKA, I., Možnosti odebrání akademických titulů za platné právní úpravy. internetové stránky epravo.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-10-11]. Dostupné z <<http://www.epravo.cz/top/clanky/moznosti-odebirani-akademickych-titulu-za-platne-pravni-upravy-63172.html>>.

¹⁴⁹ § 10 zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“¹⁵⁰ Jelikož zákon o vysokých školách neupravuje problematiku odebrání vysokoškolských diplomů a tedy i odnětí práva používat akademický titul, domnívám se, že tuto pravomoc zrušit platnost vysokoškolského diplomu absolventovi vysoké školy nelze. V tomto názoru mne utvrzuje i skutečnost, že v Parlamentu České republiky byl skupinou poslanců pod vedením poslance Ohlídala předložen návrh na změnu zákona o vysokých školách, který tuto problematiku měl řešit. Poslanci byla navržena změna, kdy na vysoké škole by byla možnost „přezkumného řízení.“ V takovémto přezkumném řízení „rektor rozhodne o neplatnosti státní závěrečné zkoušky, státní rigorózní zkoušky, státní doktorské zkoušky nebo její části anebo obhajoby disertační práce, pokud vyjde najevo, že

- absolvent nesplnil podmínky pro přijetí ke studiu nebo předpoklady pro konání státní zkoušky nebo její části anebo pro konání obhajoby disertační práce, které byly stanoveny studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem nebo je splnil podvodně anebo,
- státní zkouška nebo její část anebo obhajoba doktorské práce nebyla absolventem vykonána vůbec nebo byla vykonána podvodně.“¹⁵¹

Přezkumné řízení by bylo vždy zahájeno z moci úřední samotným rektorem vysoké školy, nebo na návrh ministra školství, mládeže a tělovýchovy anebo na návrh vědecké rady vysoké školy, kde byla státní závěrečná zkouška vykonána ve lhůtě nejvýše pěti let od vykonání státní závěrečné zkoušky. Rektor vysoké školy by rozhodl na základě předloženého stanoviska od pětičlenné přezkumné komise.

Důvodem předložení této změny byla skutečnost, že „zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v platném znění, neobsahuje úpravu odnětí akademických titulů pro případ, kdy byly získány podvodně či zjevně neoprávněně. Je vůbec sporné, na základě čeho by takto neoprávněně získané tituly měly být odebrány, zda podle obecných zásad správního řízení či dokonce podle obecných právních principů.“¹⁵² Návrh zákona nebyl do současné doby

¹⁵⁰ Čl. 2, odst. 3, zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

¹⁵¹ OHLÍDAL, I., et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 80/0, VI. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-11-10]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=80&CT1=0>>.

¹⁵² OHLÍDAL, I., et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 80/0, VI. volební období, 2010. [online]. [cit. 2011-11-10]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=80&CT1=0>>.

projednán a schválen. Podobný návrh byl již v Poslanecké sněmovně České republiky předložen v roce 2009, ale vzhledem ke končícímu volebnímu období již nebyl projednán.

Domnívám se, že v současné době nelze vysokou školou zrušit vysokoškolský diplom, který by poté absolventovi odebral právo užívat akademický titul. Vzhledem k nejasnosti, jak má vysoká škola v takových případech postupovat, lze předpokládat, že bývalí studenti právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, kterým byl vysokoškolský diplom podle prvního modelu zrušen, budou u soudního procesu, který v současné době probíhá úspěšně a rozhodnutí vysoké školy bude zrušeno.

Rozhodnutí soudu v dané věci bude vodítkem, jak postupovat v budoucnu v podobných případech. Jestliže soud rozhodne, že vysoká škola podle platné právní úpravy nemůže rušit platnost již uděleného vysokoškolského diplomu, ve svém odůvodnění rozsudku uvede důvody, které soud k takovému rozhodnutí vedlo. Z takového právního názoru soudu již mají zákonodárci vycházet při schvalování nové změny zákona o vysokých školách, který bude upravovat rušení vysokoškolských diplomů. Může však nastat situace, že se soud ztotožní s postupem, který zvolila Západočeská univerzita v Plzni a v takovém případě zřejmě nebude změna zákona nutná.

6 ÚVAHY DE LEGE FERENDA V OBLASTI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Po zveřejnění aféry na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni je naší občanskou společností označováno vysokoškolské vzdělávání za něco prohnílého, což velice poškozují i ostatní vysoké školy. Občané někdy zcela bez informací, většinou vedeni jen svými emocemi říkají, že vysokou školu si dnes studenti tzv. „kupují“ a to jen, aby si na vizitku mohli napsat nějaký akademický titul. Většina studentů se podle nich na vysoké škole jen fláká a popíjí někde v hospodách apod. Nikdo z nich si však neuvědomuje, že studium na vysoké škole je v mnoha případech z pohledu studenta určitá vstupenka pro jeho další profesní, ale i společenský růst. Dále, že na většině vysokých školách jsou důsledně dodržovány jejich vnitřní předpisy s cílem vychovat kvalitního absolventa, který se poté co nejlépe uplatní na pracovním trhu. V případě, že většina absolventů vysoké školy skončí v síti úřadů práce, nebude zrovna dobrou vizitkou dané vysoké školy. V této části práce zhodnotím možný vývoj v oblasti vysokého školství. Jedná se o oblast, která svojí činností ovlivňuje mnoho osob, kteří se rozhodli studovat na vysokých školách. V současné době je připravován nový zákon o vysokých školách, který má celkově změnit vysoké školství v České republice s cílem zvýšení konkurenceschopnosti našich studentů vůči ostatním studentům v Evropě. Jednou z možných změn je zavedení školného. V další části jsem se rozhodl zabývat myšlenkou zrušení akademických titulů na vysokých školách.

6.1 Školné

Studovat na vysoké škole má „občan právo bezplatně, podle možností společnosti.“¹⁵³ Na školách jiných než státních, lze „vzdělání poskytovat za úplatu.“¹⁵⁴ V této kapitole se nebudu zabývat problematikou školeného na soukromých školách na kterých je školné za poskytování vzdělání zcela pochopitelné a jasné. Otázkou je zda je nutné a potřebné zavést školné na veřejných vysokých školách.

¹⁵³ Čl. 33 odst. 2 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

¹⁵⁴ Čl. 33 odst. 3 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Již několik let se hovoří, že je třeba zvýšit finanční prostředky na podporu vzdělání v České republice. Jak jsem uvedl v kapitole 3.3 Výdaje na veřejné vysoké školy z rozpočtu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, došlo v období od roku 2003 do roku 2010 k nárůstu celkového objemu finančních prostředků na vysokoškolské vzdělání o 13,6 mld. korun českých. Je to hodně a dostačující? Domnívám se, že podpora vzdělávání a výzkumu má být prioritou České republiky, pokud chceme být v budoucnu konkurenceschopní s ostatními zeměmi Evropské unie, ale i světa.

„Česká republika patří v rámci OECD k zemím s podprůměrnými výdaji na terciární vzdělávání. Do jisté míry je to dáno nižší ekonomickou vyspělostí České republiky.“¹⁵⁵ S rostoucím počtem studentů na vysokých školách však stejným tempem nebyly zvyšovány finanční prostředky na vysoké školy.

Vzhledem k již napjatému stavu veřejných financí, lze v budoucnu očekávat, že finanční prostředky určené na financování vysokých škol se nebudou zvyšovat nebo se budou dokonce snižovat v závislosti na ekonomickém vývoji v České republice. Ačkoliv je vzdělávání jednou z priorit současné vlády, jakmile je zjištěno, že ve státním rozpočtu nejsou předpokládány příjmy, jsou veškeré kapitoly státního rozpočtu kráceny na výdajích.

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Dobeš předpokládá, že školné na veřejných vysokých školách by se začalo platit od roku 2013 s tím, že maximální částka za jeden semestr má být maximálně 10 tisíc korun. Svůj postoj ke školnému odůvodňuje tím, že „jsme ojedinělí v tom, že studenti studují několik vysokých škol najednou. Nenutí to studenty dokončit školu a vysoké školství bez školného dopadne špatně.“¹⁵⁶ Dobeš předpokládá, že školné bude student hradit prostřednictvím výhodné půjčky na studium a tuto půjčku má začít splácet po ukončení studia. Samotná půjčka bude garantována státem. Pokud dojde ke spuštění tohoto systému nabízí se otázka, proč má stát poskytnuté půjčky garantovat a proč nezůstane systém, který je v současné době. Osobně nejsem proti zavedení školného, ale za předpokladu, že stát ponechá výdaje na školství ve stejné

¹⁵⁵ MATĚJŮ, P., et. al. Bílá kniha terciárního vzdělávání, Praha: Ministerstvo, školství, mládeže a tělovýchovy, 2009. s. 42. ISBN 978-80-254-4519-8.

¹⁵⁶ Redakce. Vysoké školství bez školného dopadne špatně, řekl Dobeš, internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-11-18]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/domaci/248876-vysoke-skolstvi-bez-skolneho-dopadne-spatne-rekl-dobes.html>>.

nebo vyšší částce a dále zavede školné. Tím dojde ke zvýšení přísunu finančních prostředků do celého systému s cílem podpory vzdělání, vědy a výzkumu.

Další otázkou je zda mají školné na veřejných vysokých školách platit všichni studenti a ve stejné výši. Podle ministra Dobeše by od školného měl být osvobozen „sociálně slabý nebo excelentní student.“¹⁵⁷ V případě nadaných studentů se domnívám, že je taková myšlenka velice dobrá, neboť podporuje studenta ve svých dobrých výsledcích. Špatný pocit však mám v otázce sociálně slabých studentů. V žádném případě, nechci a ani není mým cílem nijak znemožňovat studium na vysoké škole studentům ze sociálně slabých rodin, kdy si tyto rodiny nemůžou dovolit platit školné svému dítěti. Na druhou stranu je však nutné poukázat na skutečnost, jak v naší společnosti fungují takové definice sociálně slabého občana. Kdo takovou osobou bude? Zase o tom rozhodnou politici podle své politické příslušnosti bez ohledu nějaké společné dohody. To má za následek, že je potom určitá skupina obyvatel zvýhodňována nad druhou. Myslím si, že toto není cestou jak má být odpouštěno placení školného na vysoké škole. To, že se nějaká rodina nevejde do tzv. tabulky, která určuje kdo je a není sociálně slabý je špatné řešení, neboť se někdy může jednat skutečně o koruny, které takové rodině znemožní nebo umožní využívat tohoto institutu sociálně slabého studenta. Další otázkou je, jestliže bude takovému sociálně slabému studentovi odpuštěno školné, ale po studiu bude dosahovat průměrných nebo dokonce nadprůměrných příjmů, zda má odpuštěné školné doplatit nebo ne. Takový možný případ bude těžko obhajitelný před studentem, který si školné sám zaplatil a po studiu budou mít společně se zvýhodněným studentem shodné příjmy.

Spravedlivým je, že každý student má platit stejné školné na dané vysoké škole a studijním programu. V rámci škol může být výše školného odlišná, podle atraktivity studijního programu, přičemž nebude zohledněna finanční nákladnost studia. Výší školného lze v budoucnosti na vysokých školách regulovat počet studentů. Domnívám se, že není nikde stanoveno, že student střední školy musí ihned jít studovat na vysokou školu. Pokud takový student střední školy po studiu nastoupí do práce, kde teprve zjistí, co vlastně od života a práce očekává, bude mít objektivnější náhled na to co chce studovat. V takovém

¹⁵⁷ Redakce. Vysoké školství bez školného dopadne špatně, řekl Dobeš, internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-11-18]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/domaci/248876-vysoke-skolstvi-bez-skolneho-dopadne-spatne-rekl-dobes.html>>.

případě by nedocházelo, že student studuje několik vysokých škol najednou, ale žádnou nedokončí. Jestliže se bude student na svém studiu finančně podílet, bude velice pečlivě zvažovat na jakou školu a obor půjde, zda bude mít po ukončení studia uplatnění. Tím jsem došel k závěru, že student, který před nástupem na vysokou školu již pracoval nebo dokonce pracuje a částečně nebo zcela si na školné vydělal, bude ke svému studium přistupovat více zodpovědně, než student, který na škole studuje bez školného. Bílá kniha terciárního vzdělávání též počítá s tím, že „výraznější příliv soukromých zdrojů do systému je možno zajistit pouze formou školného s možností odloženého splácení.“¹⁵⁸ Problém odloženého splácení se domnívám bude vyřešen tím, jak jsem již uvedl výše, že si na studium studenti částečně vydělají a našetří sami.

6.2 Zrušení akademických titulů

V České republice se v posledních letech stále zvyšuje počet vysokých škol a studentů zde studujících. Někteří studenti na vysoké škole studují, protože je zajímá studovaný studijní program, jiní protože potřebují získat předepsané vzdělání tak jak jim ukládá zákon, aby mohli vykonávat svého povolání. Je však řada studentů, kteří studují jen z důvodu, že nemusejí chodit do práce, tzv. si užívají studentský život. Poslední skupinou jsou studenti, kteří studují, aby mohli používat akademický titul. Poláček takové chování označuje, že „je to společenská záliba v titulech před a za jménem, tedy záliba v přizdobení rodného jména a příjmení několika písmeny. Mnozí vzdálenější či zámořští kolegové, a nejen právníci, považují naši lokální zálibu v přizdobě svého jména a příjmení za exotický výstřelek.“¹⁵⁹ Z druhé strany je však podle Šťastného „lidsky nízké nechat si líbit nepřislušný titul.“¹⁶⁰

Dají se za současného stavu v oblasti vysokého školství nastavit taková pravidla, že nebudou zneužívána studia na vysoké škole jen k tomu, že si někdo může na vizitku před jméno uvést akademický titul? Jistě si mnozí pamatují, situaci, kdy poslanci Parlamentu České republiky na zasedání sněmovny předkládali doklady o dosaženém nejvyšším vzdělání po propuknutí kauzy neoprávněného užívání akademického titulu JUDr.

¹⁵⁸ MATĚJŮ, P., et. al. Bílá kniha terciárního vzdělávání, Praha: Ministerstvo, školství, mládeže a tělovýchovy, 2009. s. 45. ISBN 978-80-254-4519-8.

¹⁵⁹ POLÁČEK, B., Právnícké tituly v průřezu dějin. 1. vydání. Praha : vlast. nákl., 2010. s.5. ISBN 978-80-254-7281-1.

¹⁶⁰ ŠŤASTNÝ, V., Malá encyklopedie o titulech. Linde Praha. 2002. s. 5. ISBN 80-7201-378-5.

ministrem spravedlnosti České republiky Janem Kalvodou. Kdo „úmyslně neoprávněně užívá vědeckou nebo uměleckou hodnost nebo titul absolventa vysoké školy,“¹⁶¹ dopouští se přestupku proti veřejné správě.

Jsem přesvědčen, že takovým jednáním, kdy někdo neoprávněně užívá akademický titul, nebo že studuje vysokou školu jen, aby mohl takový titul užívat lze zamezit zrušením akademických titulů.

Již v minulosti byl na území bývalého Československa platný zákon o vysokých školách¹⁶², podle kterého se studentům vysokých škol „akademické hodnosti a stavovská označení napříště neudělují.“¹⁶³ Podle tohoto právního předpisu však všechny akademické hodnosti a označení udělené před účinností předpisu zůstaly nedotčeny.

Jsem zastáncem, že právo, má být srozumitelné a stálé v čase, kdy každý může předvídat a počítat s tím, co v jaké situaci nastane a ne jak tomu je v naší zemi, kde je zákon schválen není ještě účinný, ale již se jedná o jeho novelizaci. Proti tomu však Fuller uvádí, že „kdyby pokaždé, kdy se při obstarávání svých záležitostí spoléhá na existující právo, měl být člověk zabezpečen proti jakékoli změně právních pravidel, celý náš právní řád by navždy zkostnatěl.“¹⁶⁴

Z tohoto důvodu se domnívám, že jsou dvě možnosti jak akademické tituly zrušit. Jedním způsobem je, že bude přijat nový zákon o vysokých školách, který již bude obsahovat, že absolventům vysokých škol nebudou přiznávány akademické tituly. Akademické tituly přiznané do této doby podle dřívějším předpisů bude možné stále používat. Tento model osobně nepreferuji a to z důvodu, že ve společnosti bude stále velký počet osob, které by mohly užívat akademické tituly a noví absolventi již ne. Došlo by k určité nerovnováze v oblasti používání a nepoužívání akademických titulů.

¹⁶¹ § 21 odst. 1, písm. d) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

¹⁶² zákon č. 58/1950 Sb., o vysokých školách.

¹⁶³ 15 Vládní nařízení č. 60/1953 Sb., o vědeckých hodnostech a o označení absolventů vysokých škol.

¹⁶⁴ FULLER, L.L. Morálka a právo, Praha. Oikoymenth. 1998. s. 60. ISBN 80-86005-65-8.

Druhou možností je zrušit akademické tituly všem od určitého data. Bylo by využito tzv. teorie okamžitého účinku nového zákona, kdy „není rektioaktivním normativní akt, který se aplikuje na právní situace vzniklé před jeho vyhlášením, popř. nabytím účinnosti, s cílem upravit pouze – avšak okamžitě – následky, které na základě tohoto postavení v budoucnu nastanou.“¹⁶⁵ Tento model již v našich podmínkách známe z období vzniku Československa v roce 1918. Tehdy byl Parlamentem schválen zákon, kdy „šlechtictví a řády, jakož i veškerá z nich plynoucí práva se zrušují, rovněž tak tituly, pokud byly udělovány jako pouhá vyznamenání,¹⁶⁶ kdy zákon nabyl platnosti vyhlášením 10. prosince 1918. Jelikož je tento právní předpis stále součástí našeho právního pořádku a nebyl nikdy zrušen, domnívám se, že tímto shodným způsobem lze zrušit akademické tituly. Ke zrušení všech akademických titulů by došlo naráz a u všech osob.

¹⁶⁵ PETRLÍK, D., *Retroaktivita právních předpisů v komunitárním právu*. Linde Praha. 2005. s. 38. ISBN 80-7201-558-3.

¹⁶⁶ § 1 zákon č. 61/1918 Sb., jímž se zrušují šlechtictví, řády a tituly.

7 ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce na téma „Právní regulace vysokoškolského vzdělání v ČR“ bylo zhodnocení vývoje v oblasti vysokoškolského vzdělávání v České republice po roce 1989 do současnosti.

Prostudovanou problematikou jsem zjistil, že se jedná o téma, které je v současné době velice aktuální a samotnou oblast vysokoškolského vzdělávání upravuje veliké množství právních předpisů.

Zhodnocením vývoje v oblasti vysokého školství jsem dospěl k závěru, že regulace v počtu zřizovaných vysokých škol je možná, ale za současné důsledné kontroly vysokých škol ze strany Akreditační komise. Akreditační komise je v dané oblasti jediným garantem, že kvalita vysokoškolského vzdělání nebude v budoucnu klesat. Tohoto cíle může Akreditační komise dosáhnout pouze tím, že při svých kontrolách a hodnoceních vysokých škol bude vycházet pouze ze své odborné stránky, jak je požadováno podle současného zákona o vysokých školách. Je zcela nepřijatelné, aby činnost komise byla nějakým způsobem ovlivňována ze strany politické moci, jak je v současné době patrné. Je nutné dodržovat a ctít nezávislost Akreditační komise, kdy jediným požadavkem na členy komise je jejich odbornost v daném oboru. Navrhované zrušení Akreditační komise současným ministrem školství, mládeže a tělovýchovy Dobešem a zřízení Národní akreditační agentury je podle mého názoru zcela zbytečné.

Cílem vysokého školství je rozvíjet naši společnost. K dosažení tohoto cíle je nutné zajistit na vysokých školách kvalitní pedagogy a to zejména docenty a profesory a podporu ze strany samotných vysokých škol pro zahajování nových habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem. K tomuto určitě v současné době také přispívá zřízený registr docentů a profesorů, neboť lze ověřovat, kde konkrétní docent a profesor pracuje a jaký je jeho pracovní úvazek na dané škole. Touto kontrolou došlo k zamezení zneužívání papírové garance studijních programů na určitých vysokých školách. Omezením v množství pracovních úvazků docentů a profesorů na vysokých školách lze předpokládat, že dojde na některých vysokých školách k neprodlužování akreditací studijních programů

a možná i zrušení některých malých vysokých škol, neboť nebudou schopny zajistit potřebný počet kvalitních vyučujících

Důležitým prvkem vysokého školství je odhalování porušování daných pravidel při studiu. Jedná se zejména o odhalování různých forem plagiátorství, podvody u zkoušek a další. Je důležité tyto věci odhalovat a následně zveřejňovat. K tomuto slouží softwarová podpora pro boj s plagiátorstvím, ale i samotný přístup pedagogů, kteří nebudou věci tzv. zametat pod koberec. Pokud vysoká škola představi svým studentům jasné stanovisko, že nebude podvodné jednání na škole tolerováno, samotná škola získá prestiž a zájem studentů. Příklad plzeňským práv je jasným příkladem jakým směrem se naše vysoké školství nesmí vydat.

V případech, kdy dojde ke zjištění, že student získal vysokoškolský diplom podvodným studiem, se domnívám, že za současného právního stavu nelze takovému studentovi odebrat akademický titul. Jestliže má vysoké školství do budoucna získat dobrou pověst, která byla poškozena plzeňskou kauzou na Západočeské univerzitě v Plzni, je nutné přijmout novou právní úpravu vysokoškolského zákona, který umožní odebrání titulů studentům, kteří získali vysokoškolské vzdělání podvodným jednáním.

Aby mohlo být vysokoškolské vzdělávání na vysoké úrovni, je potřebné zajistit odpovídající finanční zdroje. Tyto zdroje má v budoucnu zajistit i školné od studentů. Domnívám se, že zavedení školného je správným krokem, neboť se student bude přímo spolupodílet na financování studia. Důležité je však nastavit parametry výše školného tak, že bude společensky přijatelné.

V budoucnu je možné se zamyslet nad existencí akademických titulů. Skutečnost, že na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni studovali nestandardním způsobem vlivní politici, podnikatelé a jejich známí, nabízí možnost zrušení akademických titulů plošně na všech vysokých školách. V případě zrušení akademických titulů by takoví studenti, kteří chtějí akademický titul používat pouze z určitých prestižních důvodů ztratili veškerou motivaci pro studium na vysoké škole.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografie

1. FULLER, L.L. *Morálka a právo*, Praha. Oikoymenh. 1998. s. 60. ISBN 80-86005-65-8
2. MATĚJŮ, P., et. al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání*, Praha: Ministerstvo, školství, mládeže a tělovýchovy, 2009. s. 45. ISBN 978-80-254-4519-8
3. PETRLÍK, D., *Retroaktivita právních předpisů v komunitárním právu*. Linde Praha. 2005. s. 38. ISBN 80-7201-558-3
4. POLÁČEK, B., *Právníkové tituly v průřezu dějin*. 1. vydání. Praha : vlast. nákl., 2010. s.5. ISBN 978-80-254-7281-1
5. ŠÁMAL, P., PÚRY, F., RIZMAN, S. *Trestní zákon*. Komentář. II. Díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha : C.H.Beck, 2004. s. 980. ISBN 80-7179-896-7
6. ŠŤASTNÝ, V., *Malá encyklopedie o titulech*. Linde Praha. 2002. s. 5. ISBN 80-7201-378-5

Časopisecké statě

1. KORBEL, F., *Ústavní soud umožnil poskytování nepravomocných rozsudků*. Buletin advokacie, 2010, č. 5/2010, s. 17-21. ISSN 1210-6348
2. MALENOVSKÝ, R., *Ústavní soud odstranil paušální zákaz poskytování nepravomocných rozsudků*. Buletin advokacie, 2010, č. 9/2010, s. 32-39. ISSN 1210-6348

Právní předpisy

1. zákon č. 61/1918 Sb., jímž se zrušují šlechtictví, řády a tituly
2. zákon č. 70/1958 Sb., o úkolech podniků a národních výborů na úseku péče o pracovní síly
3. zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 7/1966 Sb., o Vysoké škole politické ústředního výboru Komunistické strany Československa
4. zákona č. 19/1966 Sb., o vysokých školách

5. zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 107/1973 Sb., o Vysoké škole Sboru národní bezpečnosti
6. zákon č. 39/1980 Sb., o vysokých školách
7. zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách
8. zákon č. 181/1990 Sb., o zrušení Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti
9. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
10. zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti
11. zákon ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole
12. ústavního zákon č. 1/1992 Sb. Ústava České republiky
13. usnesení předsednictva ČNR č. 2/1992 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
14. zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
15. zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
16. zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
17. zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském
18. zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků
19. zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
20. zákon č. 162/2006 Sb., o zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích
21. zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
22. zákon č. 189/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie
23. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Vyhlášky

1. vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 447/1990 Sb., o habilitaci docentů a podmínkách a průběhu jmenování profesorů
2. vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu

Dokumenty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tisková zpráva ze dne 25.10.2010. Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. [online].2011. [cit. 2011-10-25]. Dostupné z <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/vyjadreni-msmt-k-medialnimu-natlaku-pri-rozhodovani-o>>.
2. Otevřený zpravodaj Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – REPOD, Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. [online].2010. [cit. 2011-10-21]. Dostupné z <<http://www.msmt.cz/file/12643>>.
3. Memorandum ministryně školství, mládeže a tělovýchovy o nezávislosti Akreditační komise. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-10-25]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/233_CZ_Memorandum_o_nezavislosti_AK.pdf>.

Dokumenty Akreditační komise

1. Stanovisko Akreditační komise k podezření na uskutečňování vzdělávací činnosti mimo akreditované studijní programy na Bankovním institutu Vysoké škole, a.s. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-10-30]. Dostupné z <<http://www.akreditacnikomise.cz/cs/aktuality/267-stanovisko-ak-k-podezreni-na-uskutecnovani-vzdelavaci-cinnosti-mimo-akreditovane-studijni-programy-na-bivs.html>>.
2. Standardy Akreditační komise pro posuzování žádostí o akreditaci, rozšíření akreditace a prodloužení doby platnosti akreditace studijních programů a jejich oborů. Internetové stránky Akreditační komise. [online]. 2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/83/standardy_pro_sp_03_2011.pdf>.
3. Standardy Akreditace komise pro posuzování garancí studijních programů docenty nebo profesory. Internetové stránky Akreditační komise. [online].2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z

- <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/264/standardy_pro_garance_03_2011.pdf>.
4. Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2007. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2008. [cit. 2011-09-29]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/173_CZ_vyrocni_zprava_ak_2007.pdf>.
 5. Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2009. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2010. [cit. 2011-09-29]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/175_CZ_vyrocni_zprava_ak_2009.pdf>.
 6. Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2010. internetové stránky Akreditační komise [online]. 2011. [cit. 2011-09-25]. Dostupné z <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/276/CZ_vyrocni_zprava_ak_2010.pdf>.

Dokumenty Vlády České republiky

1. Vládní nařízení č. 60/1953 Sb., o vědeckých hodnostech a o označení absolventů vysokých škol
2. Usnesení Vlády České republiky č. 825 ze dne 9. prosince 1998 k návrh statutu akreditační komise
3. Usnesení Vlády České republiky č. 744 ze dne 28. července 2004 k návrhu statutu Akreditační komise
4. Stanovisko vlády č. 749/1 k návrhu zákona o zřízení Královské univerzity Střední Čechy v Kutné Hoře a o změně zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, sněmovní tisk č. 749/1, V. volební období , 2009. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=53858>>.

Normy

1. ČSN ISO 690 Bibliografické citace
2. ČSN ISO 690-2 Bibliografické citace, část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části
3. ČSN ISO 7144 Formální úprava disertací a podobných dokumentů

Dokumenty Ústavního soudu České republiky

1. Usnesení II. ÚS 86/95 ze dne 23.6.1995
2. Pl. ÚS 2/10, publikován ve Sbírce zákonů č. 123/2010

Návrhy zákonů – sněmovní tisky

1. BARTOŠ, W., BIČÍK, M., Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 1046/0, V. volební období , 2010. [online]. [cit. 2011-10-24]. dostupné z
<<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=1046&CT1=0>>.
2. OHLÍDAL, I., et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 80/0, VI. volební období , 2010. [online]. [cit. 2011-11-10]. dostupné na internetu
<<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=80&CT1=0>>.
3. RATH, D., et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 749/0, V. volební období , 2009. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu
<<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=749&CT1=0>>.
4. SOBOTKA, B., k projednání vládního návrhu zákona na zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích, sněmovní tisk č. 1167 ze dne 7.února 2006, [online]. [cit. 2011-09-01] dostupné na internetu
<<http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/053schuz/s053323.htm#r9>>.
5. ŠOJDROVÁ, M.et. al, Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. sněmovní tisk č. 949/0, IV. volební období , 2010. [online]. [cit. 2011-09-18]. dostupné na internetu
<<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=949&CT1=0>>.

Ostatní

1. České terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 10.10.2011]. dostupné z
<<http://aleph.nkp.cz/F/LKDAJ7N127CIYCSR153CKP7NY2PFYQKU7AJ2JYV4>

- XBPT22M27C-39514?func=find-
b&find_code=WTD&request=Plagi%C3%A1torstv%C3%AD&adjacent=N>.
2. České terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 10.10.2011]. dostupné z
<http://aleph.nkp.cz/F/LKDAJ7N127CIYCSR153CKP7NY2PFYQKU7AJ2JYV4XBPT22M27C-03954?func=find-b&find_code=WTD&request=plagi%C3%A1t&adjacent=N>.
 3. ČERNOHLÁVKOVÁ, K., Plagiátorství na vysokých školách, Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Kabinet knihovnictví, 2008. 108 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Petra Šedinová. [cit. 2011-10-06]. Dostupné z
<http://is.muni.cz/th/109574/ff_m/diplomova_prace.pdf>.
 4. PAVELKA, I., Možnosti odebrání akademických titulů za platné právní úpravy. internetové stránky epravo.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-10-11]. Dostupné z
<<http://www.epravo.cz/top/clanky/moznosti-odebirani-akademickych-titulu-za-platne-pravni-upravy-63172.html>>.
 5. PŘIBIL, M., Dvořáková se chová jako dělnice v 50. letech, běsní Dobeš. Internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-10-25]. Dostupné z
<<http://www.novinky.cz/domaci/248526-dvorakova-se-chova-jako-delnice-v-50-letech-besni-dobes.html?ref=ostatni-clanky>>.
 6. Syrovátka, T., Odhalila skandál na právech v Plzni. Má za to skončit. Mladá fronta dnes, 2010, ročník 21, č. 116, s. A3.
 7. ŠRÁMKOVÁ, J. Plzeňská práva jsou prohnílá, kromě plagiátorství zmizela polovina disertací. , internetové stránky iDnes.cz. [online]. 2009. [cit. 2011-11-01]. Dostupné z <http://zpravy.idnes.cz/plzenska-prava-jsou-prohnila-krome-plagiatorstvi-zmizela-polovina-dizertaci-1he-/studium.aspx?c=A090921_123227_domaci_lpo>.
 8. VAVŘÍKOVÁ, L., CrossCheck – nová služba v boji proti plagiátorství. Ikaros. 2007. roč. 11. č. 9. [online]. [cit. 2011-10-06]. Dostupné z
<<http://www.ikaros.cz/crosscheck-nova-sluzba-v-boji-proti-plagiatorstvi>>.
 9. Studijní a zkušební řád ČZU v Praze pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech. Internetové stránky České zemědělské univerzity v Praze.

- [online]. 2011. [cit. 2011-09-18]. Dostupné z
<<http://www.czu.cz/cs/?r=305&i=997>>.
10. Výroční zpráva Bezpečností a informační služby České republiky za rok 2010. Internetové stránky Bezpečností a informační služby České republiky. [online].2011. [cit. 2011-10-30]. Dostupné z <<http://www.bis.cz/n/2011-09-07-vyrocní-zprava-2010.html>>.
 11. Vysokoškolské kvalifikační práce. [online].2011 [cit. 2011-10-06]. Dostupné z <<http://theses.cz/>>.
 12. Internetové stránky Českého statistického úřadu – Vysoké školy od roku 1989 - 2000, 2000. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/FF00213EB6/\\$File/w-3314a6.doc](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/FF00213EB6/$File/w-3314a6.doc)>.
 13. Redakce, Létající profesori zřejmě doletali, Senát schválil vznik registru. Internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2010. [cit. 2011-09-24]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/domaci/198286-letajici-profesori-zrejme-doletali-senat-schvalil-vznik-registru.html>>.
 14. Redakce, Jakl prolomil mlčení o politoložce Dvořákové: Soudružka a marxistka, internetové stránky ePortál. [online]. [cit. 2011-09-23]. Dostupné z <<http://eportal.parlamentnilisty.cz/Articles/3575-jakl-prolomil-mlceni-o-politolozce-dvorakove-soudruzka-a-marxistka.aspx>>.
 15. Redakce, Policista skládal na škole zkoušku za kolegu – dostal podmínku, internetové stránky Lidovky.cz. [online].2010. [cit. 2011-10-13]. Dostupné z <http://www.lidovky.cz/policista-skladal-na-skole-zkousku-za-kolegu-dostal-podminku-pt5 /ln_domov.asp?c=A100324_125918_ln_domov_ani>.
 16. Redakce. Práva v Plzni udělal za pár měsíců, odebrání titulu se brání žalobou , internetové stránky iDnes.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-11-08]. Dostupné z <http://zpravy.idnes.cz/prava-v-plzni-udelal-za-par-mesicu-odebrani-titulu-se-brani-zalobou-1ff-/domaci.aspx?c=A110909_104407_domaci_hv>.
 17. Redakce. Vysoké školství bez školného dopadne špatně, řekl Dobeš, internetové stránky Novinky.cz. [online]. 2011. [cit. 2011-11-18]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/domaci/248876-vysoke-skolstvi-bez-skolneho-dopadne-spatne-rekl-dobes.html>>.

18. Redakce, Bakalářská práce šéfa strážníků v Plzni je téměř shodná s jinou, internetové stránky lidovky.cz. [online]. 2009 [cit. 2011-10-06]. Dostupné z <http://www.lidovky.cz/bakalarska-prace-sefa-strazniku-v-plzni-je-temer-shodna-s-jinou-pv1-/ln_domov.asp?c=A091021_182914_ln_domov_mtr>.
19. Internetové stránky Českého statistického úřadu – Vysoké školy v České republice, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/1208.xls>.
20. Internetové stránky Českého statistického úřadu – Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel starších 15 let podle výsledků sčítání lidu v roce 1950 - 2001, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/24003E05F1/\\$File/4032080116.xls](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/24003E05F1/$File/4032080116.xls)>
21. Internetové stránky Českého statistického úřadu – Přehled vysokých škol od roku 1989 do 2009, 2010. [online]. [cit. 2010-04-24]. Dostupné z <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/1208.xls>.
22. Internetové stránky Ústavu pro informace ve vzdělávání , 2011. [online]. [cit. 2011-10-30]., dostupné na <<http://www.uiv.cz/soubor/4581>>.
23. Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2011. [online]. [cit. 2011-10-30]. dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/habilitacni-rizeni>>.
24. Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2011. [online]. [cit. 2011-10-30]. dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/jmenovani-profesoru>>.

9 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Přehled veřejných vysokých škol v České republice

1. Akademie múzických umění v Praze
2. Akademie výtvarných umění v Praze
3. Česká zemědělská univerzita v Praze
4. České vysoké učení technické v Praze
5. Janáčkova akademie múzických umění v Brně
6. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
7. Masarykova univerzita v Brně
8. Mendelova zemědělská a lesnická universita v Brně
9. Ostravská univerzita v Ostravě
10. Slezská univerzita v Opavě
11. Technická univerzita v Liberci
12. Univerzita Hradec Králové
13. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
14. Univerzita Karlova v Praze
15. Univerzita Palackého v Olomouci
16. Univerzita Pardubice
17. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
18. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
19. Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava
20. Vysoká škola ekonomická v Praze
21. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
22. Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
23. Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze
24. Vysoké učení technické v Brně
25. Západočeská univerzita v Plzni
26. Vysoká škola polytechnická Jihlava

Příloha č. 2 – Přehled soukromých vysokých škol v České republice

1. Bankovní institut vysoká škola, a.s. - Praha
2. Evropský polytechnický institut, s.r.o. - Kunovice
3. Vysoká škola hotelová v Praze 8, s.r.o.
4. Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. - Praha
5. Vysoká škola Karlovy Vary, o.p.s.
6. Vysoká škola podnikání, a.s. - Ostrava
7. ŠKODA AUTO a.s. Vysoká škola - Mladá Boleslav
8. Literární akademie (Soukromá vysoká škola Josefa Škvoreckého), s.r.o. - Praha
9. Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství, s.r.o. - Praha
10. Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s.r.o. - Praha
11. Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s.
12. Akademie STING, o.p.s. - Brno
13. Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.
14. Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o.
15. Vysoká škola Karla Engliše v Brně, a.s.
16. Anglo-americká vysoká škola, o.p.s. - Praha
17. Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o. - Praha
18. Vysoká škola aplikovaného práva, s.r.o. - Praha
19. Vysoká škola ekonomie a managementu, o.p.s. - Praha
20. University of New York in Prague, s.r.o.
21. Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, a.s. - Praha
22. Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o.p.s.
23. Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o. - Kladno
24. Mezinárodní baptistický teologický seminář Evropské baptistické federace, o.p.s. - Praha
25. Západomoravská vysoká škola Třebíč, o.p.s.
26. Academia Rerum Civilium - Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o. - Kolín
27. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. - České Budějovice
28. Rašínova vysoká škola s.r.o. - Brno

29. Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o. - Praha
30. Filmová akademi Miroslava Ondříčka v Písku, o.p.s.
31. Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, s.r.o. - Praha
32. NEWTON College, a.s. - Brno
33. Vysoká škola logistiky, o.p.s. - Přerov
34. Vysoká škola zdravotnická, o.p.s. - Praha
35. B.I.B.S., a.s. Brno International Business School
36. Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s.r.o.
37. Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
38. Vysoká škola obchodní a hotelová, s.r.o. - Brno
39. CEVRO Institut, o.p.s. - Praha
40. Unicorn College s.r.o. - Praha
41. Vysoká škola aplikovaných ekonomických studií v Českých Budějovicích, s.r.o.
42. Vysoká škola realitní - Institut Franka Dysona s.r.o.
43. Vysoká škola sociálně-správní, Institut celoživotního vzdělávání Havířov, o.p.s.
44. AKCENT College, s.r.o. - Praha
45. Archip, s.r.o.
46. Vysoká škola aplikované psychologie, s.r.o.

Příloha č. 3 Seznam osob jmenovaných docentem v roce 2011 na České zemědělské univerzitě v Praze, Provozně ekonomické fakultě

1. Ing. Antonín KUČERA, CSc.
2. Ing. Tomáš MACÁK, Ph.D.
3. Ing. Mansoor MAITAN, Ph.D.
4. ing. Luboš SMUTKA, Ph.D.

Příloha č. 4 Seznam osob jmenovaných profesorem v letech 2008 – 2011 na České zemědělské univerzitě v Praze

2011

doc. RNDr. Michal HEJCMAN, Ph.D et Ph.D

doc. Ing. Pavel RYŠÁNEK, CSc.

2010

doc. RNDr. Petr KOUBEK, CSc

doc. Dr. Ing. František KUMHÁLA

doc. Ing. RNDr. Ivan LANDA, DrSc

doc. Ing. Daniela PAVLÍKOVÁ, CSc.

doc. Ing. Věra SKŘIVANOVÁ, CSc.

.

2009

doc. Ing. Tomáš KVÍTEK, CSc.

doc. Ing. Jaroslav MACHÁČEK, CSc.

doc. Ing. Petr SKLENIČKA, CSc.

doc. Ing. Josef SOUKUP, CSc.

2008

doc. Ing. Vladimír JURČA, CSc.

doc. RNDr. Ing. František KOCOUREK

doc. Ing. Iva LANGROVÁ, CSc.

doc. Ing. Martin LIBRA, CSc.

doc. Ing. Vladimír RATAJ, Ph.D.

doc. Mgr. Ing. Markéta SEDMÍKOVÁ, Ph.D.

doc. RNDr. PhDr. Antonín SLABÝ, CSc.

doc. Ing. Libuše SVATOŠOVÁ, CSc.

Příloha č. 5 Seznam vysokých škol zapojených do systému Theses.cz

1. Akademie múzických umění v Praze
2. Akademie STING, o.p.s.
3. Bankovní institut vysoká škola, a.s.
4. B.I.B.S., a.s.
5. Česká zemědělská univerzita v Praze
6. Ekonomická univerzita v Bratislave
7. Evropský polytechnický institut, s.r.o.
8. JABOK - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická
9. Janáčkova akademie múzických umění v Brně
10. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
11. London International Graduate School
12. Masarykova univerzita
13. Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
14. Ostravská univerzita v Ostravě
15. Slezská univerzita v Opavě
16. Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s.r.o.
17. Technická univerzita v Liberci
18. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
19. Univerzita Karlova v Praze
20. Univerzita Komenského v Bratislave
21. Univerzita obrany
22. Univerzita Palackého v Olomouci
23. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
24. Vysoká škola aplikovaného práva, s.r.o.
25. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava
26. Vysoká škola ekonomická v Praze
27. Vysoká škola ekonomie a managementu, o.p.s.
28. Vysoká škola finanční a správní, o.p.s.
29. Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s r.o.

30. Vysoká škola logistiky o.p.s.
31. Vysoká škola obchodní, o.p.s.
32. Vysoká škola podnikání, a.s.
33. Vysoká škola polytechnická Jihlava
34. Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
35. Západočeská univerzita v Plzni